Justitiële Jeugdinrichting Juvaid

Inspectierapport

Doorlichting

Justitiële Jeugdinrichting Juvaid

Inspectierapport
Doorlichting

Mei 2014

Inhoudsopgave

Voorwoord

De Inspectie Veiligheid en Justitie (Inspectie VenJ), de Inspectie Jeugdzorg (IJZ), de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), de Inspectie van het Onderwijs (IvhO) en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) hebben in december 2013 JJI Juvaid doorgelicht. Juvaid is de vijfde inrichting die op deze wijze is geïnspecteerd.
Het algemene oordeel over de wijze waarop Juvaid omgaat met de sanctietoepassing is positief. Veel processen verlopen goed, de lijnen zijn kort en het management kan door de kleinschaligheid ook veel zelf aansturen. De inrichting zet een positief leefklimaat neer waarin medewerkers de jongeren goed bejegenen.

De doorlichting van Juvaid heeft laten zien dat de inrichting moeite heeft om met de huidige normen voor de formatie voor groepsleiding haar taak uit te voeren en om voldoende hbo-geschoolde groepsleiding in dienst te hebben. Dit hebben de inspecties ook teruggezien bij verschillende andere JJI's. De Inspecties doen hierover een aanbeveling aan de inrichting, DJI en de staatssecretaris. Bovendien bevelen de Inspecties Juvaid aan om voldoende functiegeschoolde en gekwalificeerde groepsleiders in dienst te hebben voor de begeleiding van jongeren.

J.G. Bos
Hoofd van de Inspectie VenJ

G.E.M. Tielen
Hoofdinspecteur Inspectie Jeugdzorg

Samenvatting

De Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ), de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), de Inspectie Jeugdzorg (IJZ), de Inspectie van het Onderwijs (IvhO) en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) hebben in december 2013 justitiële jeugdinrichting (JJI) Juvaid te Veenhuizen doorgelicht op basis van het toetsingskader voor justitiële jeugdinrichtingen van april 2012. Juvaid is de vijfde JJI die op deze wijze is geïnspecteerd. Juvaid maakt deel uit van stichting Het Poortje Jeugdinrichtingen. De doorlichting van Juvaid richt zich zowel op de inrichting als op de school, Portalis, die aan de inrichting verbonden is. Het doel van de doorlichting is vast te stellen hoe het in Juvaid is gesteld met de rechtspositie van jongeren, de omgang met jongeren, de interne veiligheid, de maatschappijbeveiliging, de maatschappelijke reïntegratie en de daarmee samenhangende aspecten van organisatie.

Algemene conclusie
Het algemene oordeel over de wijze waarop Juvaid omgaat met de sanctietoepassing is positief. Op bijna alle aspecten voldoet de inrichting overwegend of volledig aan de verwachtingen van de Inspecties. Tijdens de doorlichting troffen de inspecteurs een inrichting die geschikt is voor de plaatsing van jongeren. De inrichting zet een positief leefklimaat neer waarin medewerkers de jongeren goed bejegenen. Er zijn goede faciliteiten op het gebied van onderwijs, sport en andere vrijetijdsbesteding. Door de kleinschaligheid ademt de inrichting een sfeer van gemoedelijkheid. Medewerkers kunnen laagdrempelig in overleg komen met het management en ook jongeren kunnen via de jongerenraad in overleg met de directeur.

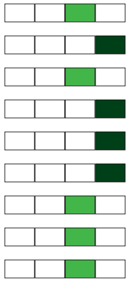
Belangrijke verbeterpunten liggen er op het gebied van het beveiligingstoezicht en de personeelsinzet. De controle bij het binnentreden in de inrichting, de controle tijdens het bezoek en de verificatie van de identiteit van jongeren na bezoek vinden alle drie onvoldoende plaats. Hierdoor ontstaat er teveel gelegenheid voor jongeren om goederen de inrichting in te voeren die gevaarlijk kunnen zijn voor de interne veiligheid of die kunnen bijdragen aan een ontvluchting.
Zowel op de school als in de inrichting is de personeelsbezetting conform de formatie, maar bij uitval door bijvoorbeeld ziekte van een docent of groepsleider is er weinig mogelijkheid voor vervanging. Op de leefgroepen maakt de inrichting dan gebruik van uitzendkrachten. Het is prijzenswaardig dat de school en de inrichting er op deze manier voor zorgen dat jongeren niet gedupeerd worden door dit probleem en dat zij doorgaans een volledig en afwisselend dagprogramma hebben. Het neerzetten van een pedagogisch leefklimaat is echter gebaat bij regelmaat en structuur en vaste gezichten op een leefgroep dragen hier aan bij. De Inspecties bevelen de

staatssecretaris aan om een (personeels)beleid voor de sector JJI te ontwikkelen dat, meer dan nu het geval is, rekening houdt met de behoefte van jongeren om begeleid te worden door een vast team groepsleiders. De Inspecties zien bovendien dat de scholing van groepsleiders op hbo-niveau ver achterblijft bij de landelijke doelstellingen uit 2010. DJI heeft inmiddels de norm ook naar boven bijgesteld. In 2007 wezen de Inspecties er al op dat groepsleiders functiegeschoold en gekwalificeerd dienen te zijn.
Een ander verbeterpunt ligt op het gebied van het verzamelen van managementinformatie om de werkpraktijk nog beter te kunnen aansturen. Het gaat bijvoorbeeld om de registratie van uitval van activiteiten, uitkomsten van bemiddeling door de commissie van toezicht en inspecties van kamers en algemene ruimtes.

Hoofdstuk 2 Rechtspositie jongeren
De Inspecties zijn overwegend positief over de manier waarop de rechtspositie van jongeren in Juvaid is gewaarborgd. Op alle criteria voldoet de inrichting overwegend of volledig aan de verwachtingen. Jongeren krijgen een gedegen introductie van de huisregels bij binnenkomst, de accommodatie is ruim opgezet en is ingericht voor het verblijf van jongeren met goede faciliteiten op het gebied van onderwijs, sport en andere vrijetijdsbesteding. Een enthousiast team medewerkers zorgt bovendien voor de activiteiten in schoolvakanties of vrije tijd. Jongeren leren in Juvaid voor zichzelf te zorgen en koken daarom op de groep. Zij hebben goede toegang tot medische zorg en ook de geestelijke verzorging is laagdrempelig te benaderen. De verbeterpunten liggen op het gebied van de rechtmatige insluiting, het aanbod aan onderwijsactiviteiten, disciplinaire straffen en maatregelen en de klachtafhandeling. Juvaid controleert de identiteit van jongeren nog niet met biometrie. En hoewel het onderwijs van de school van basiskwaliteit is, is het de laatste tijd lastig om voldoende continuïteit in het lesrooster te bieden. Bovendien kunnen Portalis en Juvaid onvoldoende inzichtelijk maken hoeveel uitval van activiteiten er daadwerkelijk is. Ten aanzien van de straffen en maatregelen achten de Inspecties het wenselijk dat de inrichting zich meer inspant om jongeren zo spoedig mogelijk na het regelovertredend gedrag te horen. Bovendien verdient de registratie van straffen en maatregelen verbetering. De klachtafhandeling duurt te lang in Juvaid en de commissie van toezicht noch de inrichting geeft transparantie over de uitkomsten van bemiddelingspogingen.

Oordeel criteria

Insluiting
Huisregels
Activiteiten
Accommodatie
Voeding
Contact
Toegang zorg
Discipline
Beklag

Aanbevelingen

Aan de inrichting

- Draag zorg voor een stelselmatige vaststelling van de identiteit van in te sluiten jongeren door in gebruik name van de biometrie-apparatuur.
- Zorg voor meer continuïteit in het dagprogramma door het voorkomen van lesuitval. Breid hiertoe in ieder geval de monitoring van het dagprogramma uit en registreer en analyseer ook uitval van onderwijs, wettelijke activiteiten en EQUIP-trainingen en TIP-bijeenkomsten.
- Inventariseer actief de behoefte van jongeren aan kerk- of gebedsdiensten en zorg er zonodig voor dat ze (wekelijks) diensten bij kunnen wonen.
- Zorg er voor dat jongeren zo snel mogelijk na hun regel overtredend gedrag worden gehoord.
- Draag zorg voor een accurate registratie van de straffen en maatregelen.
- Informeer jongeren, bijvoorbeeld op het klachtenformulier en bij de bemiddeling, dat zij zich bij de mondelinge behandeling van hun beklag kunnen laten bijstaan door familieleden, een rechtsbijstands- of vertrouwenspersoon en/of een tolk.

Aan de commissie van toezicht (en de inrichting)

- Rapporteer in een jaarverslag over de aard en aantallen klachten en de wijze van afdoening en zorg zo voor transparantie over de klachtafhandeling van jongeren in een gesloten inrichting.
- Evalueer het proces van de klachtafhandeling inclusief de bemiddeling. Neem hierin mee dat de inrichting en de commissie inzichtelijk dienen te maken in hoeverre de inrichting tijdig reageert op een verzoek om een verweerschrift en wat het resultaat van een bemiddelingspoging is.

Aan DJI

- Voeg aan het landelijke format voor de huisregels in jji's toe dat jongeren zich bij de mondelinge behandeling van hun beklag kunnen laten bijstaan door familieleden, een rechtsbijstands- of vertrouwenspersoon en/of een tolk.

Hoofdstuk 3 Omgang met jongeren

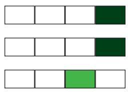
De Inspecties oordelen positief over de omgang met jongeren in Juvaid. Om een zo volledig mogelijk beeld van de jongeren te krijgen en risico's rond de jongeren in kaart te brengen voert de inrichting screeningen en intakes uit bij binnenkomst van de jongeren. De inrichting legt daarnaast zichtbaar de nadruk op het neerzetten van een positief leefklimaat en een positieve bejegening van de jongeren. De jongeren merken dit en zijn tevreden over de manier waarop medewerkers met hen omgaan en over de sfeer op zowel de groepen als de school. De rapportage en documentatie over jongeren is grotendeels op orde. De invoering van het landelijke JVS/IFM moet voor een verbetering van de digitale rapportage zorgen, maar het systeem is nog foutgevoelig.

Oordeel criteria

Screening

Bejegening

Rapportage en documentatie

Aanbeveling

Aan de inrichting

Zorg voor een eenduidig en goed werkend landelijk registratiesysteem JVS/IFM.

Hoofdstuk 4 Interne veiligheid

De wijze waarop Juvaid zorgdraagt voor de interne veiligheid binnen de inrichting voldoet overwegend aan de verwachtingen van de Inspecties. Ten aanzien van de preventie en beheersing van calamiteiten heeft de inrichting haar zaken goed op orde. Dit geldt ook voor het tegengaan van agressie en geweld. Uitsluitend de registratie van verbale geweldsincidenten is op dit vlak een aandachtspunt. Verbeteringen kan Juvaid nog realiseren ten aanzien van het ontmoedigen van gebruik van drugs binnen de inrichting. Dat geldt dan niet voor de voorlichting en begeleiding, want deze zijn goed ingebed in de werkwijze. Maar wel voor de controle, deze behoeft verbetering. Zo dient het toezicht tijdens en de controle na afloop van bezoek meer gericht zijn op het voorkomen van het doorgeven van drugs.

Oordeel criteria

Calamiteiten

Agressiebeheersing

Drugsontmoediging

Aanbevelingen

Aan de inrichting

- Registreer alle incidenten met verbale agressie jegens personeel.
- Verbeter het toezicht tijdens bezoek teneinde het doorgeven van drugs zoveel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door toezichthouders anders op te stellen en/of op andere posities camera's aan te brengen.
- Onderwerp jongeren na afloop van bezoek steekproefsgewijs aan visitatie.

Hoofdstuk 5 Maatschappijbeveiliging

Ten aanzien van de maatschappijbeveiliging zien de Inspecties duidelijk ruimte voor verbetering. De controle voorafgaande aan bezoek, het toezicht tijdens bezoek en de controle na bezoek dragen in samenhang onvoldoende bij aan de voorkoming van invoer van contrabande (zie ook paragraaf 4.3 over drugsontmoediging) en een ontvluchting. Dit laatste risico kan eenvoudig ondervangen worden door na afloop van bezoek de identiteit van de jongeren vast te stellen voordat bezoekers de inrichting gaan verlaten. Bovendien vinden routine-inspecties van kamers en algemene ruimtes niet met voldoende regelmaat plaats. De aanwezigheidsregistratie en de statische beveiligingsaspecten zijn wel op orde.

Oordeel criteria

Beveiliging

Aanbevelingen

Aan de inrichting

- Zie er op toe dat de toegangscontrole die de PI Veenhuizen, locatie Norgerhaven namens Juvaid uitvoert, correct wordt uitgevoerd.
- Stel, ter voorkoming van persoonsverwisseling, na afloop van bezoek de identiteit van jongeren vast voordat bezoekers de inrichting gaan verlaten. Pas de werkinstructie voor bezoek hierop aan.
- Zie voor het toezicht tijdens bezoek de aanbeveling bij hoofdstuk 4 Interne Veiligheid over drugsontmoediging.
- Zie er op toe dat standaard kamerinspecties en inspecties van algemene ruimtes regelmatig plaatsvinden. Registreer elke uitgevoerde inspectie.

Hoofdstuk 6 Maatschappelijke reïntegratie
Het oordeel over de reïntegratieactiviteiten die Juvaid ontplooit, is positief. De uitvoering van reïntegratieactiviteiten en het verlof voldoen overwegend aan de verwachtingen van de Inspecties. Juvaid werkt samen met ketenpartners om richting te geven aan het perspectiefplan. Ouders worden standaard uitgenodigd bij de bespreking van de plannen. Ook de verschillende disciplines in de inrichting leveren hun bijdrage. Hieronder is ook de bijdrage van de school. Het plan van de school en dat van de inrichting zijn hierdoor op elkaar afgestemd. Juvaid hanteert voor verlofaanvragen het landelijke verloftoetsingskader justitiële jeugdinrichtingen en heeft in haar beleid een procesbeschrijving conform dit verloftoetsingskader opgenomen. De directeur is direct betrokken bij de besluitvorming over verloven en hij bewaakt stelselmatig dat bij de verlofaanvragen voldaan wordt aan de in het verloftoetsingskader JJI's gestelde voorwaarden. Aandachtspunten voor de inrichting zijn de tijdigheid van de perspectiefplannen en het tijdig aanvragen van verlofmachtigingen. Daarnaast zijn niet alle ingediende verlofaanvragen compleet.

Oordeel criteria
Reïntegratieactiviteiten
Verlof

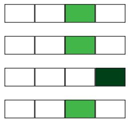
Aanbevelingen
Aan de inrichting
- Analyseer de doorlooptijd van de totstandkoming van het (eerste) perspectiefplan. Bezie wat de knelpunten zijn om een tijdige totstandkoming te bewerkstelligen en stel zo nodig het beleid bij. Registreer hiertoe de datum van vaststelling van de perspectiefplannen.
- Zorg ervoor dat de afdeling ITB voldoende de mogelijkheid krijgt om het buitenprogramma Workwise aan de jongeren aan te bieden.
- Onderzoek de mogelijkheden om het proces van verlofmachtigingen te verbeteren voor wat betreft de tijdigheid en de compleetheid van de aanvraag. Zorg zo nodig voor een sterkere sturing op de kwaliteit van de aanvragen.

Hoofdstuk 7 Organisatieaspecten
De Inspecties oordelen overwegend positief over de organisatieaspecten. De medewerkers zijn positief over het opleidingsaanbod, er vindt gestructureerd overleg plaats, zowel binnen als tussen disciplines en is er integriteitsbeleid voorhanden. Er is ook een aantal aandachtspunten. Door de beperkte grootte van Juvaid is het nodig om bij uitval van medewerkers uitzendkrachten in te zetten om een stabiele personeelsbezetting te realiseren. Bovendien lukt het Juvaid niet om voldoende hbo-opgeleide groepsleiders

in dienst te hebben. Verder blijkt de registratie van zaken op enkele punten onvoldoende te verlopen. De registratie van managementinformatie voldoet op meerdere punten niet. Met de invoering van het landelijke registratiesysteem Qlikview hoopt de inrichting dit te kunnen verbeteren.

Oordeel criteria

Personeel
Communicatie
Integriteit
Evaluatie

Aanbevelingen

Aan de inrichting

- Evalueer of het verzuimbeleid nog steeds voldoet.
- Organiseer een structureel contact tussen de schoolmentor en de groepsmentor.
- Realiseer, bijvoorbeeld via Qlikview, dat er managementinformatie beschikbaar is, zodat de diverse processen geregeld geëvalueerd worden.

Aan staatssecretaris, DJI en de inrichting

- Draag er zorg voor dat de groepsleiders functiegeschoold en gekwalificeerd zijn. Investeer daarom meer in de scholing van groepsleiders op hbo-niveau.
- Ontwikkel een (personeels)beleid dat, meer dan nu het geval is, rekening houdt met de behoefte van jongeren om begeleid te worden door een vast team groepsleiders.

1
Inleiding

De Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ) houdt toezicht op de sanctietoepassing in Nederland. Zij doet dit onder meer door justitiële inrichtingen, waaronder justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) met een zekere regelmaat op hun functioneren te beoordelen. In het toezicht op de JJI's werkt de IVenJ samen met vier andere rijksinspecties, namelijk de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), de Inspectie Jeugdzorg (IJZ), de Inspectie van het Onderwijs (IvhO) en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW). Deze Inspecties voeren hun toezichtactiviteiten in het domein van de jeugdinrichtingen gezamenlijk uit waar dit kan en waar dit nodig is. De doorlichting in de justitiële jeugdinrichting Juvaid, hebben de Inspecties gezamenlijk uitgevoerd (zie ook paragraaf 1.4. over de opzet).

1.1 Aanleiding en doel

Jongeren in Nederland kunnen hun voorarrest en straf of maatregel in negen JJI's ondergaan. De Inspecties gaan na wat in deze inrichtingen de kwaliteit van de sanctietoepassing is. Hiertoe kijken ze op enig moment bij al deze inrichtingen naar verschillende aspecten van de taakuitvoering van de JJI's, dit noemen de Inspecties een doorlichting. Het doel van de doorlichting is te bezien hoe het in Juvaid is gesteld met de rechtspositie van en de omgang met jongeren, de reïntegratieactiviteiten, de veiligheid en de daarmee samenhangende aspecten van organisatie zoals de communicatie en het integriteitbeleid. Aan de hand van hun oordeel doen de Inspecties verbetervoorstellen in de vorm van aanbevelingen. Juvaid is de vijfde JJI die de Inspecties doorgelicht hebben.

1.2 Reikwijdte van de doorlichting

Juvaid maakt deelt uit van stichting Het Poortje Jeugdinrichtingen. Naast Juvaid vallen ook de jeugdzorg^{PLUS} instelling Wilster en de specialisatie voor onderwijs en arbeidstoeleiding Portalis onder deze stichting. De doorlichting van Juvaid richt zich zowel op de inrichting als op de school die aan de inrichting verbonden is. De school valt onder de Wet op de Expertisecentra en daarmee onder het toezicht van de IvhO. Het oordeel van deze Inspectie over het onderwijs weegt mee in het oordeel over het activiteitenprogramma voor jongeren (paragraaf 2.3).

1.3 Toetsingskader

Voor de doorlichting van Juvaid hebben de Inspecties het standaardtoetsingskader voor de jeugdinrichtingen gebruikt. Dit toetsingskader is gebaseerd op (inter)nationale wet- en regelgeving.

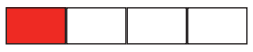
Het toetsingskader omvat de aspecten:
- rechtspositie van jongeren;
- omgang met jongeren;
- interne veiligheid;
- maatschappijbeveiliging;
- maatschappelijke reïntegratie;
- personeel en organisatie.

Deze aspecten geven, in samenhang, een goed beeld van de stand (en gang) van zaken in een justitiële jeugdinrichting. Genoemde aspecten zijn opgedeeld in criteria. Elk criterium heeft normen en verwachtingen op drie dimensies, namelijk uitvoering, beleid en check op de uitvoering:

- Bij de dimensie uitvoering stellen de Inspecties vast in hoeverre de uitvoering voldoet.
- Bij de dimensie beleid bezien de Inspecties of in de inrichting ten aanzien van een te toetsen criterium (vastgelegd) beleid beschikbaar is dat voldoet aan geldende wet- en regelgeving.
- Bij de dimensie check op de uitvoering gaan de Inspecties na in hoeverre op handelingsniveau de toepassing van het beleid is zeker gesteld.

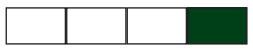
In hoeverre de inrichting het beleid en de uitvoering periodiek evalueert op effectiviteit en zo nodig bijstelt komt aan bod in hoofdstuk 7: Organisatieaspecten.
Het oordeel bij een criterium kan leiden tot een of meer aanbevelingen wanneer de Inspecties het belangrijk achten dat een geconstateerde afwijking ten opzichte van het criterium wordt aangepakt. De aanbevelingen zijn gericht aan de inrichting c.q. de locatie of aan de overkoepelende Dienst Justitiële Inrichtingen.

De Inspecties geven hun oordeel per criterium weer in de volgende vier waarderingen:

 = Voldoet niet aan de relevante normen en verwachtingen

 = Voldoet in beperkte mate aan de relevante normen en verwachtingen

 = Voldoet overwegend maar niet volledig aan de relevante normen en verwachtingen

 = Voldoet geheel aan de relevante normen en verwachtingen

★ = Het functioneren op dit criterium of een onderdeel strekt tot voorbeeld voor andere inrichtingen

1.4 Opzet

Methode

Bij een doorlichting verzamelen de Inspecties feitelijke gegevens door documentonderzoek, dossierinzage, observaties in de JJI en interviews met betrokkenen van de inrichting. Zie bijlage 5 voor het volledige inspectieprogramma van de doorlichting in Juvaid.

Documentonderzoek

Om zicht te krijgen op het beleid dat de inrichting hanteert, en de wijze waarop de inrichting ervoor zorgt dat zij het beleid uitvoert zoals bedoeld, hebben de Inspecties verschillende documenten bekeken. Vooraf hebben de Inspecties informatie opgevraagd over zaken als dagprogramma's, huisregels en beveiligingsprotocollen. Ook tijdens het bezoek is er inzage geweest in documentatie zoals calamiteitenmappen, deelnamelijsten aan trainingen en notulen van overleggen.

Dossierstudie

De Inspecties hebben verschillende dossiers ingezien: dossiers over de insluitingstermijnen bij de Jeugdadministratie, de jongerendossiers met daarin de perspectiefplannen, medische dossiers en op de leefgroep zijn de YOUTURN-dossiers[1] en de gedragsrapportages bekeken. De dossiers bieden

[1] JJI's werken vanaf 2010 met de basismethodiek YOUTURN. Deze methodiek is een integratie en uitbreiding van twee methodieken: het Sociaal Competentie Model (SCM) en EQUIP. In YOUTURN draait alles om het aanleren van eigen verantwoordelijkheid. Met deze methodiek kunnen de pedagogisch professionals en docenten in alle JJI's de jongeren op een eenduidige en duidelijke manier bejegenen en behandelen. De tijd 'binnen' wordt zo goed mogelijk benut ter voorbereiding op een geslaagde resocialisatie.

inzicht in de wijze waarop de inrichting haar taak uitvoert en hoe zij dit registreert.

Observaties
Om zicht te krijgen op de werkwijze van de inrichting hebben de Inspecties meerdere observaties gedaan in de inrichting en de school. Naast een volledige rondleiding hebben ze ook gekeken bij activiteiten zoals luchten en lunch op school. En zijn er ook aparte bezoeken gebracht aan onder andere de bibliotheek, sportruimten, medische dienst, leefgroepen en kamers van jongeren.

Interviews
De Inspecties hebben interviews gehouden met de medewerkers in verschillende functies waaronder groepsleiders, docenten, gedragswetenschappers en afdelingsmanagers. Doel van deze interviews is om in kaart te brengen hoe medewerkers hun taken uitvoeren en waar ze hierin kansen en successen zien. Daarnaast hebben de Inspecties jongeren geïnterviewd over hun ervaringen tijdens het verblijf in de inrichting. Naast geplande interviews hebben de inspecteurs ook medewerkers en jongeren gesproken tijdens rondleidingen.

De doorlichting van Juvaid is uitgevoerd door zeven inspecteurs van de verschillende inspectiediensten die in een periode van drie dagen één of meerdere dagen geparticipeerd hebben in het onderzoek. Het standaardtoetsingskader vormt het uitgangspunt van de doorlichting. Dit toetsingskader is uitgewerkt in een aantal gestructureerde vragen- en checklijsten. Op grond van vooraf door de JJI verstrekte documentatie stellen de Inspecties eventueel aanvullende informatievragen op. De Inspecties zetten alle verzamelde gegevens af tegen de criteria uit het toetsingskader en komen zo tot een integraal oordeel over de uitvoering, het beleid en de check op de uitvoering (zie ook paragraaf 1.3).

Tijdpad
Op 29 oktober 2013 heeft de IVenJ namens de deelnemende Inspecties de doorlichting aangekondigd aan de inrichting. De doorlichting is op 10, 11 en 12 december 2013 uitgevoerd. De directie heeft op 4 maart 2014 de conceptversie van het inspectierapport voorgelegd gekregen voor wederhoor op de feitelijke bevindingen. Op 31 maart 2014 is de wederhoorreactie ontvangen. Op 15 mei 2014 hebben het hoofd van de IVenJ en de hoofdinspecteur IJZ het inspectierapport vastgesteld en aangeboden aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

1.5 Objectbeschrijving

De locatie Juvaid is eind jaren tachtig gebouwd als onderdeel van de penitentiaire inrichting (PI) Veenhuizen, met een bestemming als gevangenis voor volwassenen. De entree deelt de huidige inrichting nog altijd met de PI Norgerhaven, een gesloten inrichting voor volwassen mannen die nog onderdeel uitmaakt van de PI Veenhuizen. Voor de scheiding van civielrechtelijk en strafrechtelijk geplaatste jongeren in 2010 bood de inrichting plaats aan 96 jongeren. Inmiddels heeft Juvaid nog 44 plaatsen. Er kunnen alleen jongens verblijven. In de eerste helft van 2013 was de gemiddelde bezetting bijna tachtig procent. Tijdens de inspectie was dit bijna zeventig procent. De school, de leefgroepen en de werkplaats met daarnaast de kantoren zijn om een groot grasveld heen gebouwd. Hierop kunnen de jongeren ook sporten. De leefgroepen zijn in een carré gebouwd en de binnenplaats hiervan is ingericht met wat groen en speeltoestellen. Van de acht leefgroepen zijn er vijf in gebruik, waarvan twee kort en drie lang verblijfgroepen. Jongeren stromen doorgaans in één van de kort verblijfgroepen in en bij een langer verblijf stroomt een jongere door naar een lang verblijfgroep. Eén van de lang verblijfgroepen had tot 1 januari 2014 een landelijke bestemming voor licht verstandelijk beperkte jongeren, maar die is opgeheven en het is nu een reguliere groep. De inrichting is voornemens om in april 2014 een zesde leefgroep in gebruik te gaan nemen met een bestemming waar jongeren kunnen oefenen met meer vrijheden, een zogenaamde besloten bestemming. Hierdoor is de overgang van geslotenheid naar vrijheid minder groot.

Tabel 1: Capaciteit en bestemmingen JJI Juvaid 2014

	Afdeling	Bestemming	Leeftijds-categorie	Plaatsen
1	Roer	kort verblijf	12-24	10
2	Anker	kort verblijf	12-24	10
3	Boei	lang verblijf	12-24	8
4	Baken	lang verblijf	12-24	8
5	Kombuis	lang verblijf LVG (tot 2014)	12-24	8
Totaal				**44**

1.6 Recent onderzoek

Onderzoek van de rijksinspecties
De afgelopen zes jaar is Juvaid in meerdere inspectieonderzoeken betrokken geweest. In deze paragraaf staan de belangrijkste conclusies uit deze onderzoeken kort beschreven. In de periode van 2007 tot en met 2009 hebben de samenwerkende Inspecties Juvaid en de aan de inrichting verbonden school, Portalis, bezocht in het kader van het onderzoek Veiligheid Justitiële Jeugdinrichtingen. De Inspecties oordeelden toen dat Juvaid en de school een matig risico liepen op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat voor de jongeren en voor het personeel. Aandachtspunten waren onder andere de aansluiting van het dagprogramma bij de ontwikkeling van de jongeren en het betrekken van jongeren bij de behandeling. Een hertoets in 2009 liet verbetering zien en de Inspecties oordeelden toen dat de inrichting en de school een laag risico liepen.

Eind 2011 zijn de samenwerkende Inspecties begonnen met de beoordeling van incidentrapportages van de JJI's. De JJI's informeren hiertoe de Inspecties over hun analyses van voorgevallen incidenten. Deze resultaten betrekken de Inspecties bij de bevindingen in paragraaf 4.2 over het tegengaan van agressie en geweld, en paragraaf 7.4 over de wijze van evalueren in de inrichting.

De IvhO beoordeelde in een rapport van 2012 de kwaliteit van de school. Deze resultaten komen terug in paragraaf 2.3, die gaat over het activiteitenprogramma.

1.7 Leeswijzer

De navolgende hoofdstukken behandelen elk een aspect uit het toetsingskader. Elke paragraaf opent met de standaardomschrijving van het toegepaste criterium uit het toetsingskader. Hierop volgen de bevindingen, het oordeel en eventuele aanbevelingen. Elk hoofdstuk besluit met een conclusie. Het laatste hoofdstuk geeft een slotbeschouwing over het geheel van bevindingen.

2
Rechtspositie

Dit hoofdstuk gaat aan de hand van een negental criteria uit het toetsingskader in op de vraag hoe het gesteld is met de rechtspositie van de jongeren in Juvaid.

2.1 Rechtmatige insluiting

Criterium
Jongeren dienen rechtmatig te zijn ingesloten. Hiertoe stelt de JJI de identiteit van de jongere bij binnenkomst vast met behulp van biometrie[2] en controle van eventuele identiteitspapieren. Daarnaast draagt de JJI zorg voor een correcte invoering van begin- en einddatum van de vrijheidsbeneming op basis van een geldig insluitingsdocument. Deze werkwijzen liggen vast in een procesbeschrijving voor de betrokken medewerkers en de vaststelling van de rechtmatige insluiting van de jongere wordt stelselmatig gecontroleerd.

Bevindingen
Jongeren komen de inrichting binnen via de binnenkomstafdeling delinquenten (BAD). Medewerkers van deze afdeling controleren of het de juiste jongere is die ingesloten wordt. Zij controleren dit aan de hand van beschikbare persoonsgegevens en, als dat er is, ook aan de hand van een identiteitsbewijs. De inrichting beschikt over de apparatuur voor de identiteitscontrole van jongeren met biometrie, maar deze was ten tijde van de doorlichting nog niet in gebruik. De medewerkers krijgen nog een training en daarna neemt Juvaid de biometrie in gebruik. De Jeugdadministratie draagt zorg voor de invoering van de persoonsgegevens en insluitingsgegevens in het Jongeren Volgsysteem (JVS). De afdelingsmanagers controleren of alle vonnissen zijn ingevoerd en de directeur controleert daarna nog de juistheid van de gegevens. De Jeugdadministratie heeft een handboek met beschrijvingen van de werkzaamheden en zij hanteert checklijsten om volledigheid na te streven.

Oordeel
Op het criterium rechtmatige insluiting van een jongere voldoet Juvaid overwegend, maar niet volledig aan de verwachtingen. De medewerkers

[2] Biometrie is de afname van biometrische gegevens van justitiabelen. Het gaat om het afnemen van vingerafdrukken met een biometrieconsole, het nemen van digitale foto's van de jeugdige en de controle van de identiteitsdocumenten. De biometrische gegevens worden opgeslagen in de landelijke basisvoorziening biometrie DJI (BVB) en gebruikt gedurende de volledige tenuitvoerlegging van de maatregel cq straf zolang de jeugdige valt binnen de verantwoordelijkheid van DJI (Project BVB DJI, 2009).

voeren hun werkzaamheden consciëntieus uit, de insluitingsgegevens worden gecontroleerd, gefiatteerd en er liggen actuele beschrijvingen van de werkwijzen, maar het ontbreekt nog aan stelselmatige vaststelling van de identiteit van een jongere aan de hand van biometrietechnologie.

Aanbeveling
Aan de inrichting
Draag zorg voor een stelselmatigere vaststelling van de identiteit van in te sluiten jongeren door ingebruikname van de biometrie-apparatuur.[3]

2.2 Huisregels en introductie

Criterium
De JJI dient jongeren, hun wettelijk vertegenwoordigers en ouders actief te informeren over de gang van zaken en de rechten en plichten in de inrichting. Zo krijgen jongeren bij binnenkomst de huisregels met een beschrijving van hun rechten en plichten op schrift in een taal die ze begrijpen en vindt er een introductiegesprek plaats over de leefregels. Ook ouders en wettelijk vertegenwoordigers krijgen schriftelijk informatie over de regels die in de inrichting gelden. De jongere krijgt een mentor toegewezen die op de eerste dag contact met de ouders/verzorgers legt en afspraken maakt over het vervolgcontact.

Bevindingen
Informeren van jongeren en hun ouders
De eerste tien dagen van het verblijf van een jongere in Juvaid staan in het teken van kennismaken. Jongeren doorlopen een instroomprogramma waar ook het leren van de huisregels onderdeel van uitmaakt. Dit is conform het YOUTURN-beleid. Direct na binnenkomst heeft de jongere een gesprek met een groepsleider (zie ook paragraaf 3.1 over screening). Jongeren die vrijdagavond laat binnenkomen, hebben dit een dag later. In de instroomperiode van het verblijf in de inrichting heeft een jongere in totaal vijf gesprekken met groepsleiding met als doel de regels en rechten uit te leggen en informatie over de jongere te krijgen. Dit is eveneens conform de werkwijze van YOUTURN. Verslagen van deze gesprekken verwerken de groepsleiders in de Intelligente Formulieren Module (IFM) en worden onderdeel van het YOUTURN-portfolio van de jongere. Daarna krijgt de jongere zijn definitieve mentor en schaduwmentor toegewezen. Iedere groepsleider kan aangewezen worden als mentor. De groepsleider en de

3 In de wederhoorreactie heeft de directie van Juvaid laten weten dat de biometrie per 21 maart in gebruik is genomen.

jongere bellen bij binnenkomst met de ouders van de jongere. De website van Juvaid geeft voor zowel jongeren als ouders actuele informatie over verblijf in de inrichting.

Huisregels
Jongeren hebben de beschikking over een actuele versie van de huisregels. Voor jongeren die de Nederlandse taal niet machtig zijn is er een volledig vertaalde versie in het Engels en liggen er vertalingen van het standaard model huisregels in enkele gangbare buitenlandse talen. Bovendien staat in de beschrijving 'Dagelijkse routine' uitgebreid wat de regels op de afdelingen zijn.

Oordeel
Op het criterium rechten en regels voldoet de inrichting volledig aan de verwachtingen. Zowel jongeren als ouders krijgen op meerdere manieren voldoende informatie over het verblijf in Juvaid.

2.3 Activiteitenprogramma

Criterium
De Bjj schrijft voor dat jongeren overdag in groepen verblijven en ten minste 8,5 uren per dag kunnen deelnemen aan gemeenschappelijke activiteiten (per week minimaal 77 uur). Op afdelingen voor intensieve zorg is dit in ieder geval zes uur per dag. Jongeren hebben wettelijk recht op een aantal activiteiten, zoals onderwijs, dagelijks een uur luchten, minimaal tweemaal per week drie kwartier sport[4], wekelijks bibliotheekbezoek, en vrijetijdsbesteding. De JJI voorziet hiervoor in voldoende ruimte, installaties en materiaal.
Het dagprogramma van jongeren hoort gericht op onderwijs te zijn.[5] In de beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs, voor zover dit betrekking heeft op deze doorlichting, heeft de onderwijsinspectie de volgende normen gehanteerd: de commissie voor de begeleiding (CvB) bepaalt de onderwijsrelevante beginsituatie van de leerlingen; de school stelt een handelingsplan vast in overeenstemming met de ouders; de school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het

4 Volgens internationale regelgeving hebben jongeren dagelijks minimaal twee uur de gelegenheid tot sport- en spelactiviteiten.

5 De IVenJ beoordeelt niet de kwaliteit van het onderwijs. Bij deze doorlichting is een inspecteur van de onderwijsinspectie betrokken. Zijn bevindingen en oordelen bij de doorlichting en het oordeel van de onderwijsinspectie van een toezichtbezoek aan de school juli 2012 staan beschreven in deze paragraaf en wegen mee in de beoordeling van het hele criterium.

volgen van de vorderingen en ontwikkeling van de leerlingen en de CvB evalueert de uitvoering van het handelingsplan. Deze normen vormen het aspect ‘systeem van leerlingenzorg’.
De inrichting dient daarnaast te voorzien in zinvolle activiteiten in het weekend en tijdens de vakantie periode. Ouders of verzorgers worden ook bij het activiteitenprogramma betrokken. Bij uitval van gemeenschappelijke activiteiten worden jongeren niet ingesloten en biedt de JJI compenserende gemeenschappelijke activiteiten.[6] Het activiteitenprogramma is vastgelegd en inzichtelijk voor jongeren. De uitval van activiteiten wordt gemonitord door de JJI en op basis van de uitkomsten daarvan past zij het dagprogramma aan.

Bevindingen
Programma
Het dagprogramma is voor elke leefgroep vastgelegd en inzichtelijk in de beschrijving ‘Dagelijkse routine’ die elke jongere krijgt. Het dagprogramma benoemt de starttijden, geen eindtijden en ook geen looptijden naar activiteiten. Hierdoor is het onduidelijk hoe lang een activiteit duurt. Het dagprogramma begint doordeweeks om half acht of tien over half acht. Dan wekt de groepsleiding op elke leefgroep de eerste twee jongeren om te douchen. Als zij klaar zijn, gaan ze terug naar hun kamer en haalt de groepsleiding de volgende jongeren van hun kamer om te douchen. Een deel van de jongeren begint dus later aan het dagprogramma. Om vier uur sluit groepsleiding de jongeren weer in voor een rustuur en het dagprogramma eindigt doordeweeks om negen uur ‘s avonds. In het weekend kunnen jongeren om tien uur uit hun kamer, hebben ze eveneens een rustuur om vier uur, en worden de jongeren om acht uur ’s avonds weer ingesloten. Hiermee hebben jongeren als ze als eerste gaan douchen een programma van 78 uur aan activiteiten per week.

Onderwijs
Onderwijs is de hoofdactiviteit voor jongeren. Er is vijf dagen in de week les van negen uur tot kwart over drie. Portalis verzorgt onderwijs en arbeidstoeleiding in Juvaid. Het programma staat beschreven in de schoolgids 2013-2014. In de instroomperiode van tien dagen heeft de loopbaanadviseur van Portalis een intake met de jongere. Na de instroomperiode gaat de jongere naar school. Meestal komt hij dan in de instroomklas, tenzij duidelijk is welke richting een jongere op gaat. Jongeren krijgen in de instroomklas alle vakken aangeboden, zodat zij kunnen ervaren wat het vak inhoudt. In de instroomklas bepaalt de docent ook het niveau van de jongere. Na vier tot zes weken kiest de jongere een richting.

[6] Hetzelfde geldt voor jongeren die wegens ziekte of handicap niet kunnen deelnemen.

Portalis heeft een samenwerkingsverband met het Regionaal Opleidingen Centrum (ROC) Noorderpoort en docenten van het ROC geven ook les bij Portalis. De school biedt beroepsopleidingen aan op mbo niveau 1 en 2 in de richtingen theorie, consumptief, metaal en bouw. De vakken Nederlands en rekenen worden standaard aan alle jongeren aangeboden. Jongeren kunnen (deel)certificaten behalen die toegang geven tot een vervolgopleiding binnen het mbo. De school in Juvaid is te klein om meer opleidingen aan te kunnen bieden. Ook het aanbieden van mbo 2 is lastig in verband met de verplichting tot het lopen van een stage. In sommige gevallen richt de school zich op een alternatief programma waarbij de focus ligt op het vergroten van de zelfredzaamheid van de jongeren. De jongeren kunnen bijvoorbeeld meelopen met de technische dienst of groenvoorziening in de inrichting.

Portalis stelt in een kadernotitie arbeidstoeleiding uit januari 2013 dat er een toename is van jongeren voor wie het behalen van een startkwalificatie, gelet op hun leerachterstanden en gelet op hun ernstige gedrags- en motivatieproblemen, niet meer tot de mogelijkheden lijkt te behoren. Daarom biedt Portalis naast opleidingen ook arbeidstoeleiding aan. Er liggen volgens de school en de inrichting nog mogelijkheden op de begeleiding van jongeren naar werk, redelijk zelfstandig wonen en bij zinvolle vrijetijdsbesteding. Bij de arbeidstoeleiding richt men zich op het aanleren van arbeidsvaardigheden bij de jongeren.

De beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs door de Inspectie van het Onderwijs
In 2012 heeft er een afzonderlijk onderzoek door de IvhO plaatsgevonden op de school. Dit onderzoek was een vervolg op een onderzoek uit 2011 waar de Inspectie vaststelde dat de school intensief werkte aan kwaliteitsverbetering, maar dat zij desondanks nog niet voldoende basiskwaliteit leverde. Het onderzoek in 2012 liet een positief resultaat zien waarbij de IvhO oordeelde dat het onderwijs dat Portalis op de locatie in Veenhuizen biedt, van voldoende basiskwaliteit is. De school is verder gegaan met de verbetering van de kwaliteit van het primaire proces en het cyclisch proces van kwaliteitszorg. Bovendien stelde de inspectie geen tekortkomingen meer vast op het gebied van wet- en regelgeving.

Wettelijke activiteiten luchten, sport, bibliotheek en vrije tijd
Er zijn dagelijks minimaal twee luchtmomenten op de leefgroep, waarvan één keer minimaal een uur en één keer tien tot dertig minuten. Ook op school hebben jongeren gelegenheid om tussen de lessen door even naar buiten te gaan. Jongeren hebben twee keer in de week overdag een sportmoment. Jongeren hebben ook gelegenheid om s' avonds extra te sporten. Groepsleiding kan hen begeleiden bij balsporten of ze kunnen

gaan hardlopen. Er zijn ook jongeren die dan graag fitnessen, maar hiervoor moet er personeel in huis zijn dat ook bevoegd is om begeleiding te bieden. Jongeren geven aan dat fitness de laatste tijd vaak niet kan omdat die medewerkers dan niet in dienst zijn. Wekelijks is er een bibliotheekmoment waar de geïnterviewde jongeren graag gebruik van maken. Op aanvraag kunnen jongeren in hun vrije tijd naar een de muziekstudio of de soosruimte. Er is geen muziekleraar meer om de jongeren te begeleiden, maar twee groepsleiders die ook muzikaal geschoold zijn, begeleiden de jongeren. Juvaid helpt jongeren ook bij het vinden van een hobby. Groepsleiders merken op dat er in de weekenden en de meeste avonden weinig ruimte en tijd is voor de begeleiding van activiteiten (zie ook paragraaf 7.1 over personeelsmanagement).
Juvaid heeft een activiteitencommissie, die in de onderwijsvrije periode het programma verzorgt en jongeren onder andere via foldermateriaal en een nieuwsbrief laat weten welke activiteiten er zijn. Jongeren hebben in de zomer vier weken geen onderwijs. De overige onderwijsvrije weken zijn verspreid over het jaar. Gedurende deze periodes biedt de inrichting een alternatief programma dat zij ook met het onderwijs afstemt. De activiteitencommissie organiseert dan onder andere extra sportmomenten, sportclinics, spelactiviteiten, workshops debatteren en muziek maken.

Ouderparticipatie
Juvaid gebruikt de landelijke visie op ouderparticipatie in justitiële jeugdinrichtingen uit 2010 als uitgangspunt bij haar inspanning om ouders te betrekken bij de detentie van hun zoon. Ouders krijgen in het begin van het verblijf de gelegenheid om een bezoek te brengen aan de leefgroep en ze worden altijd uitgenodigd om het perspectiefplan te bespreken (zie paragraaf 6.1 over reïntegratie-activiteiten). Sinds kort loopt er een pilot waarbij ouders twee keer in de maand op vrijdag mee kunnen eten op de groep. Ook 's avonds meesporten is een mogelijkheid. Met kerst worden de ouders en een eventuele partner van een jongere uitgenodigd. De school organiseert ook ouderavonden, maar de opkomst daar is laag. Mentoren hebben wekelijks belcontact met de ouders. Verder hebben de individueel trajectbegeleiders (ITB'ers) contact met de ouders, waar het gaat om nazorg. Als het nodig is, heeft Juvaid ook de mogelijkheid om ouderbegeleiding te bieden. Ouderbegeleiding wordt geïndiceerd in het psychomedisch overleg (PMO). De jongeren zijn positief over de wijze waarop de ouders betrokken worden bij de behandeling. Juvaid beschikt over een ouderpanel. Het ouderpanel gaat in gesprek met de directie over de ervaringen en meningen van ouders en jongeren met als doel de zorg voor jongeren te verbeteren.

TIP-bijeenkomsten en EQUIP-trainingen[7]

Het uitgangspunt binnen Juvaid is dat iedere jongere EQUIP-traingen en TIP-bijeenkomsten aangeboden krijgt, tenzij de jongere de trainingscyclus meerdere keren heeft doorlopen. Voor beide trainingen geldt dat ze een periode stil hebben gelegen doordat jongeren minder gemotiveerd waren. Jongeren hadden de training al vaker gehad en waren minder gemotiveerd waardoor trainers moeite hadden om invulling te geven aan de training. Sinds een paar maanden is de EQUIP-training weer op gang gekomen. Twee keer in de week krijgen jongeren een EQUIP-training op school van een groepsleider en een docent. De leefgroep voor LVB-jongeren, heeft de EQUIP-training op de groep. Omdat Juvaid bezig is met de introductie van TOPs[8], waar de TIP-bijeenkomsten deel van uitmaken, zijn ook de TIP-bijeenkomsten weer geïntroduceerd. TIP-bijeenkomsten worden op de leefgroep aangeboden (zie voor de TIP-bijeenkomsten en EQUIP-trainingen ook paragraaf 3.2 over bejegening).

Uitval van activiteiten

Noch Juvaid noch de school houdt structureel een registratie bij van de uitval van lessen. Hierdoor wordt de uitval van de TIP-bijeenkomsten en EQUIP-trainingen ook niet geregistreerd. Ook de uitval van de wettelijke activiteiten monitort de inrichting niet. In oktober 2013 zijn de lessen consumptief uitgevallen omdat de docent zijn dienstverband beëindigde en er te weinig tijd was om een nieuwe docent te werven. In november 2013 is er op drie dagen sprake geweest van lesuitval bij verschillende vakken in verband met ziekte van de docenten. Geïnterviewden geven aan dat er in het afgelopen half jaar met enige regelmaat lesuitval is geweest. Dit komt doordat er vanwege de krimp in aantallen jongeren er voor iedere richting nog maar één docent aanwezig is en als deze plotseling uitvalt, dan is er geen vervanging. De achtervang, die zich ontfermt over jongeren die de les zijn uitgestuurd, is gekrompen waardoor deze medewerkers ook minder in kunnen vallen als er lessen uitvallen. Jongeren kunnen dan aansluiten in een andere les. Als zij dit niet willen dan moeten ze terug naar de leefgroep. Omdat er dan veelal geen groepsleiding is, worden ze ingesloten op hun

---

7 EQUIP maakt onderdeel uit van de YOUTURN-methodiek. EQUIP is een programma waarmee jongeren leren verantwoordelijkheid te dragen voor hun eigen denken en doen. Het doel is jongeren te motiveren en hen toe te rusten (equiperen) om elkaar te helpen en van elkaar te leren. Met EQUIP wordt gewerkt aan het ombuigen van een negatieve groepscultuur naar een cultuur waarin je rekening met elkaar houdt. Bij TIP-bijeenkomsten krijgen jongeren onder begeleiding van een coach training om elkaar te helpen bij verantwoordelijk te denken en handelen. Hier wordt expliciet aandacht besteed aan het behalen van de vaardigheidsprofielen van de deelnemers.

8 TOPs!gaat in 2014 EQUIP vervangen en richt zich net als EQUIP op het verbeteren van sociale vaardigheden, omgaan met emoties en moreel redeneren. Het is de bedoeling dat deze training beter dan de EQUIP aansluit bij de jongeren in JJI's.

kamer. De school is druk doende een oplossing te zoeken om de uitval te beperken. Zowel medewerkers van school als van de inrichting zien hier geen structureel probleem. Er is sprake van wederzijds begrip en het probleem wordt gezamenlijk gedragen, aldus de medewerkers.

Oordeel
Juvaid en Portalis hebben een afdoende activiteitenprogramma voor jongeren. De invulling van wettelijke activiteiten en de manier waarop de activiteitencommissie invulling geeft aan de vrije tijd voldoen aan de verwachtingen. Ouders worden goed betrokken en het onderliggende beleid biedt houvast en richting. Onderwijs of arbeidstoeleiding zijn de hoofdactiviteiten voor jongeren. Het onderwijs is bovendien van basiskwaliteit. De Inspecties vinden dat de arbeidstoeleiding van Portalis zorgt voor een breder aanbod voor jongeren om zich voor te kunnen bereiden op hun reïntegratie. Het activiteitenprogramma voldoet overwegend en niet volledig aan de verwachtingen omdat het de laatste tijd lastig is om voldoende continuïteit in het lesrooster te bieden en omdat Portalis en Juvaid onvoldoende inzichtelijk kunnen maken hoeveel uitval van activiteiten er daadwerkelijk is.

Aanbeveling
Aan de inrichting
Zorg voor meer continuïteit in het dagprogramma door het voorkomen van lesuitval. Breid hiertoe in ieder geval de monitoring van het dagprogramma uit en registreer en analyseer ook uitval van onderwijs, wettelijke activiteiten, TIP-bijeenkomsten en EQUIP-trainingen.

2.4 Accommodatie

Criterium
De inrichting is geschikt voor plaatsing van jongeren. De regels over de scheiding van doelgroepen worden gerespecteerd. De leefruimtes zijn ingericht als family-style unit oftewel met kenmerken van een huiselijk interieur (bijv. zithoek, eettafel, tv). De leefruimtes hebben een uitnodigend karakter voor jongeren en groepsleiding. Ook beschikt de inrichting over faciliteiten voor sport en ontspanning (gymzaal, buitensportveld, etc.). De individuele verblijfsruimtes (kamers) voldoen minimaal aan de eisen van de ministeriële regeling kamer justitiële jeugdinrichtingen. De gehele accommodatie geeft blijk van zichtbare aandacht voor onderhoud en hygiëne. Jongeren worden bovendien betrokken bij het op orde houden van de ruimtes. Jongeren kunnen zich zoveel mogelijk dagelijks douchen,

kunnen hun kleding wekelijks wassen en ontvangen wekelijks schoon beddengoed.

Bevindingen

Scheiding van doelgroepen

In Juvaid verblijven alleen jongens. Net als in alle andere jeugdinrichtingen is bij de plaatsing op een leefgroep niet de strafrechtstatus het uitgangspunt, veroordeeld of niet veroordeeld, maar de ingeschatte duur van het verblijf. De inrichting heeft kort en lang verblijfgroepen. Jongeren die net aangehouden zijn en in preventieve hechtenis worden genomen, plaatst Juvaid op een kort verblijfgroep. Jongeren die instromen en veroordeeld zijn tot een langere straf of maatregel plaatst Juvaid direct op een lang verblijfgroep. De interne overstap van kort verblijf naar lang verblijf gebeurt na ongeveer drie maanden als de jongere fase 1 en 2 van de YOUTURN-methodiek heeft afgerond.[9]

Leefgroepen en kamers

De leefgroepen hebben allemaal de kenmerken van een huiselijk interieur met een keuken, een zithoek en een eettafel. In de zithoek staan een TV en een spelcomputer. Enkele groepen hebben ook een tafelvoetbaltafel. Een kort verblijfgroep heeft tien kamers en een lang verblijfgroep acht. De kamers van jongeren hebben een standaardinrichting met een bed, bureau, kast en toilet. Jongeren kunnen hun eigen spullen invoeren via de BAD. De BAD-medewerkers controleren de spullen, waarna de jongere ze al dan niet mag hebben. Waardevolle zaken, geld en identiteitspapieren bewaart de BAD in een kluis. Andere spullen die de jongere niet op kamer mag hebben bewaart de BAD ook. Jongeren mogen op een houten lat aan de wand posters ophangen.

Faciliteiten

Er is een sportzaal voor binnensport, een yogaruimte, een fitnesszaal en op het terrein ligt een atletiek sprintbaan en een voetbalveld. De jongeren maken ook wel gebruik van het voetbalveld op het terrein van het naastgelegen Norgerhaven dat via een binnenhek te bereiken is. Als jongeren gaan luchten dan kunnen ze ergens schuilen voor de regen. De bibliotheek is ruim opgezet en biedt leesboeken, juridische naslagwerken en tijdschriften. Jongeren kunnen hier ook dvd's en games lenen. Op aanvraag kunnen jongeren in hun vrije tijd naar de muziekstudio of de soosruimte waar sinds kort ook een pooltafel staat. De soos is onder eigen beheer van de jongeren.

---

9 YOUTURN kent in totaal vijf fases.

Hygiëne
Tijdens de inspectie oogt de gehele inrichting schoon, opgeruimd en verzorgd. In het dagprogramma van de jongeren zijn diverse momenten opgenomen om de eigen kamer en de gezamenlijke ruimte op de leefgroep op te ruimen en schoon te maken. Elke groep heeft een washok en een doucheruimte. Jongeren kunnen dagelijks douchen en twee keer in de week hun kleding wassen. Elke week krijgen de jongeren schoon beddengoed. Zowel groepsleiders als de verpleegkundige letten er op dat de persoonlijke hygiëne van jongeren en de hygiëne op de leefgroep voldoende is. Vanuit de facilitaire dienst is er ook aandacht voor de hygiëne in de inrichting. De inrichting heeft in het YOUTURN-beleid, de huisregels en het boekje over de dagelijks routine de regels over de accommodatie en de hygiëne vastgelegd.

Oordeel
Juvaid is geschikt voor de plaatsing van jongeren. De inrichting is ruim opgezet en beschikt over diverse goed uitgeruste faciliteiten, zoals de sportvelden, de bibliotheek en een door de jongeren beheerde soos. De leefgroepen zijn onderling gescheiden. Het niet scheiden van doelgroepen, namelijk veroordeelden en niet-veroordeelden, is niet conform de internationale regelgeving, deze is wel uitgevoerd volgens het landelijk beleid. Jongeren hebben de vrijheid om persoonlijke spullen op hun kamer te zetten en er is voldoende aandacht voor hygiëne.

2.5 Voeding en winkel

Criterium
Het aanbod van voeding is gevarieerd en wordt mede bepaald in overleg met de jongeren. Jongeren kunnen kiezen voor vegetarische voeding en voeding die aansluit bij hun religieuze achtergrond of culturele achtergrond. Jongeren leren in de JJI hun eigen maaltijd te bereiden, het nuttigen van de maaltijd is een groepsactiviteit. Medisch voorgeschreven diëten worden bovendien verstrekt. Jongeren kunnen ook wekelijks zelf producten kopen en de winkelprijzen sluiten aan bij de gemiddelde prijzen van een doorsnee supermarkt. De eisen waaraan de voeding(sbereiding) moet voldoen (calorische waarde, eiwitgehalte en dergelijke) zijn vastgelegd in een cateringcontract of, ingeval de JJI beschikt over een eigen keuken, vastgelegd in een interne instructie. De samenstelling van maaltijden wordt stelselmatig gecontroleerd door functionarissen (waaronder de medische dienst) van de JJI.

Bevindingen

Voeding

De inrichting biedt jongeren ontbijt, lunch en avondeten op gangbare tijden. De maaltijden zijn een gezamenlijke activiteit op de leefgroep of op school. Ontbijt en lunch zijn broodmaaltijden. Jongeren en medewerkers zijn redelijk positief over het eten. Het avondeten koken de jongeren zelf onder begeleiding van de groepsleiders. Een groepsleider doet de bestelling van de boodschappen en bewaakt dat er ook voeding is voor jongeren met een dieet. Boodschappen worden gedaan in samenspraak met de jongeren. Soms doen jongeren het zelf, zodat zij inzicht krijgen in de kosten van een maaltijd. Kookbeurten worden bepaald aan de hand van een rooster, maar het gebeurt ook wel dat dezelfde jongeren vaak koken. Er wordt ook halal gekookt. Jongeren klagen over het budget voor de maaltijden. Zij vinden dat er soms te weinig eten is. De jongeren en ook de groepsleiding merken op dat het vanwege het budget lastig is om veel variatie aan te brengen in het eten. De medische dienst heeft een rol in de controle van de maaltijden op samenstelling en hoeveelheid, zij eet wel eens mee op de groep. De medische dienst let ook op individuele jongeren en hun eetpatroon als dat nodig is. Zonodig let ook de mentor hier op.

Winkel

Jongeren in Juvaid kunnen één keer in de week inkopen doen aan de hand van een bestellijst. Jongeren krijgen zakgeld waarmee ze producten kunnen kopen als sigaretten, verzorgingsproducten, drinken, chips en snoep. Op verzoek van de jongerenraad worden er ook wel producten aan de lijst toegevoegd. Evenals in andere jeugdinrichtingen varieert de prijs van producten op deze lijst ten opzichte van de prijzen in een normale supermarkt. Omdat de winkel in de inrichting moet bezorgen liggen de prijzen hoger. De Inspecties letten er op of deze prijzen niet substantieel afwijken van prijzen in een supermarkt. Zes producten uit de lijst waaronder drinken, koekjes en verzorgingsproducten zijn vergeleken met de prijzen in een gangbare supermarkt. Jongeren betalen gemiddeld achttien procent meer. Voor sommige producten betalen jongeren nagenoeg dezelfde prijs en een enkele keer ligt de prijs dertig procent hoger. De mogelijkheid om producten te bestellen, staat in de huisregels beschreven.

Oordeel

De Inspecties oordelen positief over de voeding en de winkel in Juvaid. De inrichting voldoet volledig aan de verwachtingen. Jongeren hebben invloed op de aanschaf van producten, ze zijn zelf verantwoordelijkheid voor het bereiden van maaltijden, eten is een groepsactiviteit en de groepsleiding en medische dienst letten er op dat jongeren voldoende en gevarieerd eten. Prijzen in de winkel liggen vaak hoger dan in de supermarkt vanwege de

bezorgkosten, maar dit is niet exorbitant hoger. Met het beschikbare budget is het wel een uitdaging om altijd voldoende gevarieerd avondeten op tafel te zetten.

2.6 Maatschappelijk contact

Criterium
Jongeren hebben voldoende mogelijkheden om maatschappelijk contact te onderhouden. Zo krijgen ze direct bij binnenkomst de gelegenheid om een eerste telefonisch contact te hebben met hun relaties en vervolgens hebben ze per week minstens twee maal tien minuten de gelegenheid om te telefoneren tegen redelijke tarieven. Bovendien kunnen jongeren wekelijks minimaal één uur bezoek ontvangen en hebben advocaten van jongeren de mogelijkheid tot onbelemmerd contact met hun cliënten. En alle jongeren hebben de mogelijkheid om kennis te nemen van het nieuws op radio en/of tv. De inrichting heeft de mogelijkheden tot maatschappelijk contact vastgelegd en dit is in overeenstemming met de wettelijke eisen. Als laatste beziet de inrichting voor elke jongere of deze voldoende gelegenheid en faciliteiten heeft.

Bevindingen
In de huisregels en in het dagelijkse routineboekje staan de rechten en regels over bezoek, telefonische contacten, tv kijken en bibliotheekbezoek. Daarnaast wordt ook duidelijk gemaakt hoe jongeren in contact kunnen komen met hun advocaat.

Telefonisch contact
Bij binnenkomst biedt de groepsleider de jongere de gelegenheid om zijn ouders te bellen om ze op de hoogte te stellen van zijn verblijf in de inrichting. Vervolgens mogen jongeren wekelijks minimaal twintig minuten bellen op eigen kosten. Er is een belrooster zodat iedereen aan de beurt komt. Een advocaat en de jeugdreclassering kunnen jongeren na overleg met de groepsleiding altijd bellen zonder dat dit van hun beltijd afgaat. Jongeren moeten een telefoonkaart kopen om te kunnen bellen. De belkosten vinden jongeren erg hoog.

Bezoek
De individueel trajectbegeleider stuurt de ouders van de jongeren een brief met daarin de contactgegevens om een bezoekafspraak te kunnen maken. Tot de eerste perspectiefplanbespreking mogen jongeren alleen bezoek van hun ouders ontvangen. Uiteindelijk kunnen er ook andere relaties op

bezoek komen. De groepsleiders moeten hier vervolgens toestemming voor geven.

Juvaid heeft een bezoekruimte waar plek is voor maximaal vijf jongeren en hun bezoekers. Meestal hebben er twee of drie jongeren tegelijk bezoek. Bij bezoek hebben beveiligers de taak het bezoek op te vangen, naar de bezoekzaal te leiden (zie paragraaf 6.1 over de beveiliging tijdens het bezoek). Er mogen maximaal vijf bezoekers voor een jongere tegelijk komen. Jongeren geven aan behoefte te hebben aan een aparte ruimte om vrijer met hun bezoek te kunnen spreken. Er is in ieder geval wekelijks een bezoekmoment en er is keuze uit een doordeweekse avond of in het weekend overdag. De inrichting is met het openbaar vervoer te bereiken, maar 's avonds en in het weekend gaat er slechts eenmaal per uur een bus.

Kennisnemen van het nieuws
Jongeren hebben meerdere mogelijkheden om op de hoogte te blijven van het laatste nieuws. Op elke leefgroep staat een televisie en op elke kamer is een radio. Als een jongere zich aan de regels houdt dan krijgt hij een TV op kamer. In de bibliotheek liggen kranten en tijdschriften.

Oordeel
Op het criterium maatschappelijk contact voldoet Juvaid volledig aan de verwachtingen. Er is voldoende bezoekgelegenheid en gelegenheid voor jongeren om op de hoogte te blijven over het nieuws. De faciliteiten volstaan en regels en rechten over bezoek zijn goed terug te vinden.

2.7 Toegang tot zorg

Criterium
Het begrip zorg omvat binnen de context van dit criterium geestelijke zorg, medische zorg (inclusief tandheelkundige zorg) en psychosociale zorg. In de inrichting dient voldoende geestelijke zorg beschikbaar te zijn die aansluit bij de godsdienst of levensovertuiging van de jongeren. Een aan de inrichting verbonden arts dient regelmatig spreekuur te houden. Ook in acute situaties moet kunnen worden voorzien in noodzakelijke medische zorg. Op het terrein van de psychosociale zorg moeten er binnen de inrichting gekwalificeerde hulpverleners beschikbaar zijn die casuïstiek bespreken in het zogenaamde psychomedisch overleg (PMO).

Bevindingen

Geestelijke verzorging

Aan Juvaid zijn een pastor en een imam verbonden voor respectievelijk zes en zestien uur. De geestelijk verzorgers hebben een actueel visiestuk waarin ze hun zorgaanbod beschrijven en hoe dit aansluit op het overige zorgaanbod. Zowel de pastor als de imam hebben wekelijks gespreksgroepen en zonodig individuele gesprekken. Ook bezoeken zij elke nieuwe jongere om hem te informeren over het aanbod van de geestelijke verzorging. Incidenteel worden er godsdienstige bijeenkomsten georganiseerd in de soos, maar er zijn geen wekelijkse kerk en gebedsdiensten. Sinds een maand is er stilteruimte waar in de toekomst kleine diensten georganiseerd gaan worden. In 2013 is er voor het eerst in lange tijd weer een kerkdienst met kerst. Per leefgroep is er wel altijd een kerstmaaltijd georganiseerd waarbij ook de ouders zijn uitgenodigd. De jongeren die de Inspecties spraken, waren tevreden over het contact met de geestelijk verzorgers. Zij gaven aan zelf geen kerk- of gebedsdiensten te missen, maar dat er wel jongeren zijn die daar behoefte aan zouden kunnen hebben. De jongerenraad is een platform om een dergelijke wens bespreekbaar te maken, maar hier is dit niet aan de orde geweest. Ook uit de gesprekken die de pastor en de imam met jongeren hebben komt niet naar voren dat dit wordt gemist.

Beschikbaarheid medische, tandarts en psychiatrische zorg

De medische dienst bestaat uit een afdelingshoofd, dat tevens hoofd medische dienst is op een andere locatie van het Poortje, twee verpleegkundigen en twee huisartsen, die ieder één uur in de week aanwezig zijn. De 24-uurs zorg is geborgd in de huisartsenpost. Aan het team zijn tevens een psychiater en een psycholoog verbonden. Met de psycholoog en psychiater zijn korte lijnen, vaak kan binnen twee dagen een consult plaats vinden. Er is ook een tandarts aan de inrichting verbonden. Die is ongeveer één keer in de twee weken in Juvaid om jongeren te behandelen. Ook in acute situaties kan de tandarts naar de inrichting komen. De toegang tot de tandarts loopt via de verpleegkundige.

De medische dienst ziet alle jongeren bij binnenkomst (zie paragraaf 3.1 over screening). Het meest voorkomende beeld bij jongeren is een algehele slechte gezondheid, met name wat betreft voeding. Jongeren zijn bij binnenkomst te mager, dat vaak samenhangt met het softdruggebruik van de jongeren. Meestal komen zij de eerste paar weken in de JJI voldoende aan.

Medicatieveiligheid

Wanneer de jongeren medicatie gebruiken, wordt dit volgens het protocol uitgezet op de leefgroep en door de groepsleiding aan de jongere gegeven. Medicatie wordt door een apotheek verstrekt en Juvaid maakt gebruik van

het Baxtersysteem waarbij de apotheek de medicijnen voorverpakt per toedientijdstip. De medicatiekast is de verantwoordelijkheid van de medische dienst, de apotheek heeft geen rol in de controle van de medicatievoorraad. De werkvoorraad geneesmiddelen is in zeer beperkte mate aanwezig op “niet op naam gestelde medicatie”.

Informatieoverdracht
De verpleegkundige maakt afspraken met de jongeren boven de zestien over de informatie die de medische dienst mag delen met zijn ouders. Bij een besmettelijke ziekte of bijvoorbeeld suikerziekte is de informatieoverdracht in de inrichting maatwerk: soms wordt dit verteld aan de groepsleiders of alleen aan de mentor.

Psychomedisch overleg (PMO)
Het PMO overleg vindt eenmaal in de twee weken plaats. Bij het PMO zijn vanuit de medische dienst aanwezig: verpleegkundigen, psychiater, psycholoog. Verwijzing van jongeren naar hulpverlening vindt via het PMO plaats. De huisarts is twee uur per week aanwezig en heeft geen zitting in het PMO. Daarom neemt de verpleegkundige de informatie van de huisarts mee naar het PMO.

Oordeel
Op het criterium toegang tot zorg voldoet Juvaid overwegend, maar niet volledig aan de verwachtingen. De geestelijk verzorgers zijn goed toegankelijk voor de jongeren en ze verzorgen groepsgesprekken. Er wordt echter nog niet voorzien in kerk- of gebedsdiensten terwijl jongeren hier wel recht op hebben. De geestelijke verzorging heeft het voornemen om diensten in de nieuwe stilteruimte te gaan houden. Jongeren hebben bovendien goede 24-uurs toegang tot medische, inclusief psychiatrische, zorg. De afstemming over psychische zorg is goed belegd in het PMO. Juvaid voldoet hiermee overwegend aan de verwachtingen.

Aanbeveling
Aan de inrichting
Inventariseer actief de behoefte van jongeren aan kerk- of gebedsdiensten en zorg er zonodig voor dat ze (wekelijks) diensten bij kunnen wonen.

2.8 Disciplinaire straffen en ordemaatregelen

Criterium

De straffen in de inrichting, enkel op te leggen door directeur of plaatsvervanger, zijn proportioneel, humaan en hebben zoveel mogelijk een educatieve impact. Dit uit zich bijvoorbeeld doordat de JJI de voorkeur geeft aan maatregelen zoals herstelbemiddeling en educatieve opdrachten boven uitsluiting van activiteiten.
Daarnaast hoort de JJI jongeren voorafgaande aan de straf of maatregel en informeert ze in een begrijpelijke taal over de op te leggen of opgelegde straffen en maatregelen. Bovendien stelt de JJI de jongeren in de gelegenheid zich te verdedigen.
Indien over wordt gegaan tot uitsluiting van een jongere van verblijf in de groep en deelname aan activiteiten hanteert de JJI de hiervoor bepaalde maximale wettelijke termijnen, evenals de maximum termijnen voor afzondering. Deze behouden wel hun recht op dagelijks minimaal één uur verblijf in de buitenlucht, telefoneren, bezoek, en ze ontvangen leesmateriaal.
Wanneer de afzondering in een afzonderingscel langer dan 24 uren duurt, licht de JJI de commissie van toezicht, de aan de inrichting verbonden arts, en de ouders of verzorgers, hier terstond over in.
De inrichting heeft een vastgesteld gemeenschappelijk disciplinair beleid conform (inter)nationale normen met als doel om zoveel mogelijk te garanderen dat inrichtingsfunctionarissen in vergelijkbare situaties vergelijkbare straffen en maatregelen opleggen. De JJI registreert alle disciplinaire straffen en maatregelen.

Bevindingen

Disciplinair beleid

Juvaid heeft het beleid over straffen en maatregelen vastgelegd in een beleidsdocument dat dateert van juni 2013. Hierin wordt uitgelegd welke straffen en maatregelen er zijn, wanneer ze worden ingezet en op welke wijze. Hierin staat ook beschreven dat pedagogisch handelen het uitgangspunt is, waarbij jongeren in eerste instantie worden aangesproken op hun gedrag of begrensd worden in hun gedrag. Jongeren kunnen hun rechten en regels over straffen en maatregelen terugvinden in de huisregels. Zo kunnen ze nalezen waarvoor ze een time-out, disciplinaire straf of een ordemaatregel kunnen krijgen en wie de straf of maatregel op mag leggen.

Waarschuwingen, time outs en opdrachten

Als jongeren ontoelaatbaar gedrag laten zien dan krijgen ze vaak in eerste instantie van de groepsleiding een waarschuwing en vervolgens een time-out waarbij ze soms een opdracht meekrijgen. Een time-out kan

plaatsvinden op de eigen kamer of in een time-outkamer op de groep, alhoewel van de laatste weinig gebruik wordt gemaakt volgens geïnterviewden. Een time-out duurt tien minuten en groepsleiders registreren alle time-outs die ze geven.

Disciplinaire straffen en maatregelen
Als jongeren ontoelaatbaar gedrag (blijven) vertonen en groepsleiders willen een norm stellen dan kunnen ze een disciplinaire straf aanzeggen. Zij doen dit in overleg met andere groepsleiders, de gedragswetenschapper en de afdelingsmanager. Juvaid gebruikt ook een doseerprogramma als maatregel, hierbij wordt de jongere uitgesloten van activiteiten en kan hij de deelname hieraan terug verdienen. De afdelingsmanager, gedragswetenschapper en mentor besluiten gezamenlijk hoe het doseerprogramma er uit komt te zien. Zij houden dan ook rekening met de doelen in het perspectiefplan van de jongere. Een doseerprogramma duurt maximaal zeven dagen. Een ordemaatregel legt Juvaid alleen op als er een onveilige situatie ontstaat. Juvaid beschikt over afzonderingscellen om een jongeren op een ordemaatregel te kunnen plaatsen. Hier wordt volgens alle geïnterviewden zelden gebruik van gemaakt. En alleen in die gevallen als hij een bedreiging vormt voor zijn eigen veiligheid of die van anderen.

Zorg voor jongeren in de afzonderingscel
De medische dienst ziet elke 24 uur de jongere die in de afzonderingscel of meerdaagse kamerplaatsingen verblijft. De psychiater is niet standaard bij plaatsing in de afzonderingscel, de gedragswetenschapper en afdelingsmanager wel. De medische dienst krijgt een melding bij een plaatsing, onder andere of er letsel is. De verpleegkundige ziet de laatste tijd een verschuiving van plaatsing op een afzonderingscel naar kamerplaatsingen. Afzonderingen worden geregistreerd in het digitale medische dossier (microhis) van de jongeren. De informatie over de afzondering gaat naar de arts.

Horen en opleggen
Disciplinaire straffen worden opgelegd door de directeur, ordemaatregelen inclusief een doseerprogramma door de afdelingsmanager in samenspraak met de gedragswetenschapper. Voorafgaand aan het opleggen wordt de jongere gehoord door de directeur of de afdelingsmanager. Als er jongeren of medewerkers benadeeld zijn door de jongere die een straf of maatregel opgelegd krijgt dan kan herstelbemiddeling ook onderdeel uitmaken van het traject.

De inrichting houdt zowel een papieren als een digitaal dossier bij van straffen en maatregelen. De Inspecties hebben een vijftal dossiers bekeken

waarin de jongere een straf of maatregel opgelegd hebben gekregen. In een aantal registraties vonden de Inspecties terug dat er (ruim) meer dan vijftien uur tussen het horen en het incident zitten. In een geval waarbij de jongere softdrugs op zijn kamer had, duurde het twee dagen voordat hij werd gehoord en drie dagen voordat hij zijn straf kreeg. Ook uit interviews blijkt dat de termijn tussen het incident en het horen lang kan duren. Ook vonden de Inspecties een dossier waar sprake zou zijn van een plaatsing in afzondering terwijl dit uiteindelijk om een plaatsing op eigen kamer ging. Bij de betreffende zaak stond in het systeem ook dat er een dag voor het horen reeds een besluit zou zijn genomen over de maatregel en dat zou in strijd zijn. Uit het papieren dossier bleek dat de data van horen en uitspraak omgedraaid waren en verkeerd geregistreerd in het digitale dossier.

Zowel uit de interviews als de dossiers blijkt dat de straffen en maatregelen die jongeren krijgen proportioneel zijn.

Oordeel

Op het criterium straffen en maatregelen voldoet Juvaid overwegend aan de verwachtingen. De inrichting heeft het beleid over straffen en maatregelen inclusief de time-outs goed beschreven voor medewerkers en jongeren. Straffen zijn proportioneel en jongeren worden niet voor straf ingesloten in de afzonderingscel. Als jongeren daar op maatregel verblijven dan biedt de medische dienst de nodige zorg. De termijn tussen het plaatsvinden van regel overtredend gedrag en het horen door de directeur of diens plaatsvervanger kan lang duren in Juvaid. En alhoewel de Bjj hier geen exacte termijn aan koppelt, achten de Inspecties het wenselijk dat hier enige voorspelbaarheid voor de jongere in zit. Vanuit pedagogisch oogpunt is het belangrijk dat het horen en het opleggen van de straf snel volgen op het regel overtredend gedrag. Bovendien verdient de registratie van straffen en maatregelen verbetering.

Aanbevelingen

Aan de inrichting

- Zorg er voor dat jongeren zo snel mogelijk na hun regel overtredend gedrag worden gehoord.
- Draag zorg voor een accurate registratie van de straffen en maatregelen.

2.9 Klachtafhandeling en medezeggenschap

Criterium
De maandcommissaris bezoekt de inrichting ten minste twee keer per maand en stelt jongeren in de gelegenheid zich voor bemiddeling tot hem of haar te wenden.
Jongeren, ouders of voogd, stiefouder of pleegouders, voelen zich niet belemmerd in hun toegang tot de beklagcommissie en beschouwen het indienen van klachten als een vanzelfsprekend en geaccepteerd middel om op te komen voor hun rechten.
Jongeren krijgen de gelegenheid om zich bij de mondelinge behandeling van hun beklag te laten bijstaan door familieleden, een rechtsbijstands- of vertrouwenspersoon en/of een tolk. De inrichting ondersteunt hen daarbij.
De beklagcommissie doet binnen vier weken na dagtekening van beklagschriften uitspraak, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden.
De JJI heeft regelmatig overleg met (een vertegenwoordiging van) de jongeren over de gang van zaken in de inrichting. De JJI stimuleert deelname aan de medezeggenschap (jongerenraad) en geeft jongeren ook de faciliteiten voor deelname.

Bevindingen
Toegang beklagcommissie en maandcommissariaat
De commissie van toezicht (cvt) van Juvaid bestaat uit negen leden uit verschillende maatschappelijke geledingen. De voorzitter is rechter en de secretaris is werkzaam bij de rechtbank. Daarnaast hebben de andere leden functies als advocaat, jeugdhulpverlener, psychiater, orthopedagoog, directeur van een school en kinderarts. Ongeveer elf keer per jaar heeft de commissie overleg met de directie van Juvaid. Behalve de voorzitter vervullen alle leden de rol van maandcommissaris in Juvaid. Op de groepen hangt een rooster wanneer de maandcommissaris op de groep komt. Elke groep wordt één keer per drie weken bezocht. In de huisregels staat de klachtprocedure beschreven.
Voor het indienen van een klacht kunnen jongeren een klachtformulier gebruiken. Dit krijgen ze in hun inkomstenpakket. Op de kort verblijfgroepen ligt het formulier op het kantoor van de groepsleiders. Dit is bewust gedaan, omdat Juvaid de ervaring heeft dat jongeren de formulieren verscheuren. Op lang verblijfgroepen liggen de klachtenformulieren wel op de groep. De commissie van toezicht stelt geen eisen aan de wijze waarop een jongere de klacht opschrijft. Ook als het klachtenformulier niet is gebruikt, neemt de commissie de klacht in behandeling.
Jongeren kunnen hun klacht deponeren in één van de twee klachtenbrievenbussen in de inrichting. Eén bus staat bij de uitgang van de school en de andere bij de centraalpost. Hoewel ze de klacht eigenlijk zelf moeten

deponeren, komt het in de praktijk ook voor dat jongeren de klacht meegeven aan de groepsleiding. De jongerenadministratie opent de klachtenbussen en stuurt de klachten op naar het secretariaat van de commissie van toezicht. Als de maandcommissaris in de inrichting is, dan leegt deze de bus ook.

Klachtafhandeling en termijnen
Een klacht komt ten eerste terecht bij de maandcommissaris. Deze probeert te bemiddelen. In principe vindt er bij klachten altijd een poging tot bemiddeling van de maandcommissaris plaats, tenzij de klacht om een disciplinaire straf gaat. Bij een klacht hoeft een jongere niet te wachten tot de maandcommissaris weer in de inrichting is. Jongeren hebben namelijk de mogelijkheid om individueel een afspraak te maken. Bij een bemiddelingspoging heeft de maandcommissaris een gesprek met de jongere en eventueel de afdelingsmanager. Als de bemiddelingspoging niet slaagt, volgt er een zitting. De voorzitter van de commissie houdt om de maand beklagzittingen. Soms zijn er niet veel zaken, maar vanwege de doorlooptijd van zaken gaan de beklagzittingen meestal wel door. Jongeren hebben de gelegenheid om zich bij de mondelinge behandeling van hun beklag te laten bijstaan door familieleden, een rechtsbijstands- of vertrouwenspersoon en/of een tolk, maar dit is niet terug te vinden in de huisregels.

Van januari 2013 tot december 2013 zijn er volgens de registratie van de cvt 132 klachten ingediend, 59 daarvan zijn ingetrokken waarvan 43 na bemiddeling, 38 zijn er (deels) gegrond verklaard en 22 klachten zijn ongegrond. Het aantal gegronde klachten is dus hoger dan het aantal ongegronde klachten. Het komt voor dat de commissie van toezicht een klacht gegrond verklaard omdat de inrichting het verweerschrift te laat aanlevert.
Klachten worden meestal niet binnen vier weken afgehandeld, bij het merendeel duurde dit zelfs langer dan zestig dagen. Hier zijn een viertal redenen voor aan te wijzen volgens geïnterviewden. Ten eerste heeft de commissie een lagere bezetting en minder (juridische) ondersteuning gekregen. Ten tweede zijn de verweerschriften van de inrichting vaak laat. Uit de registratie van de inrichting wordt niet duidelijk in hoeverre zij haar verweerschrift tijdig aanlevert. In slechts enkele gevallen is duidelijk of en op welke datum de inrichting het verweerschrift heeft aangeleverd. Ten derde willen jongeren hun klacht niet altijd bemiddelen waardoor ze daarna alsnog een procedure moeten opstarten. En ten vierde had Juvaid in 2013 een jongere in de inrichting die erg veel klaagde waardoor de commissie meer klachten dan anders te verwerken kreeg. Hij was verantwoordelijk voor meer dan de helft van het totaal aantal klachten. Als klachten bemiddeld worden dan registreren de cvt en de inrichting dit. Het is echter

niet terug te vinden wat de uitkomst van de bemiddeling is en of de jongere compensatie heeft gekregen.
De commissie van toezicht heeft over het jaar 2012 geen jaarverslag uitgebracht omdat er met name bij het secretariaat, maar ook bij de leden te weinig tijd voor is. De commissie heeft wel jaaroverzichten van de klachtafhandeling. Informatie over aantallen klachten en doorlooptijden is hier in terug te vinden.

Jongerenraad
Er is een jongerenraad die samen met de directeur vergadert. Er is een notulist (van de inrichting) en de verslagen komen in groepsgesprekken op de leefgroep met jongeren aan de orde. De jongerenraad kaart verschillende zaken aan zoals de bestelling van bepaalde winkelproducten.

Oordeel
Juvaid voldoet op het criterium klachtafhandeling niet geheel aan de verwachtingen van de Inspecties. Het is positief dat jongeren laagdrempelig een klacht kunnen indienen en dat zij makkelijk toegang hebben tot de maandcommissaris. De commissie van toezicht heeft regelmatig overleg met de directie en er is een actieve jongerenraad waardoor er een goed feedbackproces is naar de inrichtingsdirectie. De commissie bemiddelt klachten, maar zonodig is er ook een directe toegang tot de formele klachtprocedure. Er is echter ook een aantal verbeterpunten ten aanzien van de klachtafhandeling. Juvaid heeft veel gegrond verklaarde klachten en de inrichting kan niet inzichtelijk maken of zij tijdig reageert op verzoeken van de commissie om een verweerschrift. De klachtafhandeling duurt bovendien te lang en bij de bemiddeling leggen de commissie van toezicht en de inrichting niet vast wat het resultaat was van de bemiddeling en of de jongere gecompenseerd is. Ten slotte is de ondersteuning van de commissie krap bemenst waardoor het niet mogelijk is om een jaarverslag uit te brengen dat transparantie biedt over de klachtafhandeling van jongeren in Juvaid.

Aanbevelingen
Aan de inrichting en de commissie van toezicht
- Evalueer het proces van de klachtafhandeling inclusief de bemiddeling. Neem hierin mee dat de inrichting en de commissie inzichtelijk dienen te maken in hoeverre de inrichting tijdig reageert op een verzoek om een verweerschrift en wat het resultaat van een bemiddelingspoging is.
- Informeer jongeren, bijvoorbeeld op het klachtenformulier en bij de bemiddeling, dat zij zich bij de mondelinge behandeling van hun beklag kunnen laten bijstaan door familieleden, een rechtsbijstands- of vertrouwenspersoon en/of een tolk.

Aan DJI
Voeg aan het landelijke format voor de huisregels in jji's toe dat jongeren zich bij de mondelinge behandeling van hun beklag kunnen laten bijstaan door familieleden, een rechtsbijstands- of vertrouwenspersoon en/of een tolk.

Aan de commissie van toezicht
Rapporteer in een jaarverslag over de aard en aantallen klachten en de wijze van afdoening en zorg zo voor transparantie over de klachtafhandeling van jongeren in een gesloten inrichting.

2.10 Conclusie

De Inspecties zijn overwegend positief over de manier waarop de rechtspositie van jongeren in Juvaid is gewaarborgd. Op alle criteria voldoet de inrichting overwegend of volledig aan de verwachtingen. Jongeren krijgen een gedegen introductie van de huisregels bij binnenkomst, de accommodatie is ruim opgezet en is ingericht voor het verblijf van jongeren met goede faciliteiten op het gebied van onderwijs, sport en andere vrijetijdsbesteding. Een enthousiast team medewerkers zorgt bovendien voor de activiteiten in schoolvakanties of vrije tijd. Jongeren leren in Juvaid voor zichzelf te zorgen en koken daarom op de groep. Zij hebben goede toegang tot medische zorg en ook de geestelijke verzorging is laagdrempelig te benaderen. De verbeterpunten liggen op het gebied van de rechtmatige insluiting, het aanbod aan onderwijsactiviteiten, disciplinaire straffen en maatregelen en de klachtafhandeling. Juvaid controleert de identiteit van jongeren nog niet met biometrie. En hoewel het onderwijs van de school van basiskwaliteit is het de laatste tijd lastig om voldoende continuïteit in het lesrooster te bieden. Bovendien kunnen Portalis en Juvaid onvoldoende inzichtelijk maken hoeveel uitval van activiteiten er daadwerkelijk is. Ten aanzien van de straffen en maatregelen achten de Inspecties het wenselijk dat de inrichting zich meer inspant om jongeren zo spoedig mogelijk na het regelovertredend gedrag de jongere hoort. Bovendien verdient de registratie van straffen en maatregelen verbetering. De klachtafhandeling duurt te lang in Juvaid en de commissie van toezicht noch de inrichting geeft transparantie over de uitkomsten van bemiddelingspogingen.

3
Omgang met jongeren

Dit hoofdstuk gaat aan de hand van een drietal criteria uit het toetsingskader in op de vraag hoe het gesteld is met de omgang met de jongeren in Juvaid.

3.1 Screening

Criterium
De inrichting heeft een volledig beeld van de gezondheidsrisico's, beveiligings- en beheersrisico's en behoefte aan (na)zorg van jongeren. Functionarissen die met de jongeren werken zijn hiervan op de hoogte.

Bevindingen
De BAD-medewerkers hebben het eerst contact met binnenkomende jongeren (zie paragraaf 2.1 over rechtmatige insluiting). Jongeren die Juvaid nieuw binnenkomen worden gescreend en meerdere disciplines binnen Juvaid voeren een intakegesprek met de jongeren. Dit zijn de gedragswetenschapper, de groepsleiders, de medische dienst, de individueel trajectbegeleider en de loopbaanadviseur van school.[10]

Intake gedragswetenschapper
Wanneer een nieuwe jongere bij Juvaid binnenkomt, voert een gedragswetenschapper een eerste risicotaxatie uit. Dit gebeurt op basis van de dossiergegevens van de jongere, een intakegesprek met de jongere en met behulp van screeningsinstrumenten. De gedragswetenschappers zien de jongeren altijd bij binnenkomst in de inrichting, ook in het weekend. Voor de eerste risicotaxatie wordt gebruik gemaakt van de beschikbare voorinformatie van ketenpartners zoals het basisraadsonderzoek (BARO) van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) of het landelijk instrumentarium Jeugd (LIJ)[11] uit het Generiek Casusoverleg Ondersteunend Systeem (GCOS)[12] en de aanwezige justitiële voorinformatie via JD-online (Justitiële Documentatie online)[13]. Vervolgens neemt de gedragswetenschapper binnen 24 uur de

[10] De intake die het onderwijs afneemt komt aan de orde in paragraaf 2.3 over het activiteitenprogramma.

[11] LIJ staat voor Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen. Dit is ontwikkeld voor jongeren van 12-18 jaar die met politie en justitie in aanraking komen. Het LIJ berekent het recidive risico en geeft een profiel van aanwezige beschermende en risicofactoren en eventuele zorgsignalen.

[12] Het Generiek Casusoverleg Ondersteunend Systeem (GCOS) is een digitaal systeem dat ketenpartners ondersteunt bij het netwerk- en trajectberaad.

[13] JD-online is de digitale toegang tot het justitieel documentatieregister voor het verkrijgen van uittreksels en rapportages uit het persoonsdossier.

Maysi-2 en SDQ[14] af en houdt de gedragswetenschapper een intakegesprek met de jongere. De informatie uit het dossier, het intakegesprek en de screening leidt tot een inschatting op onder andere de volgende onderwerpen: risico's voortvloeiend uit de psychiatrische problematiek van de jongere, medische risico's, medicijngebruik, gedragsproblematiek en risico op afkickverschijnselen. Op basis van deze informatie formuleert de gedragswetenschapper onder andere observatievragen voor de eerste fase en aspecten die belangrijk zijn in de bejegening van de jongeren. Dit komt terug in het eerste perspectiefplan van de jongere.

Intake groepsleiding
Na de intake van de gedragswetenschapper gaat de jongere naar een kort verblijfgroep. Wanneer een jongere voor het eerst op de groep komt maken de aanwezige groepsleiders gebruik van het starterspakket dat Juvaid heeft samengesteld voor nieuwe jongeren. Het starterspakket bestaat uit een uitleg over alle te nemen stappen, inclusief de formulieren voor het intakegesprek en de mentorgesprekken. Eén van de groepsleiders houdt de eerste dag een intake met de jongere (zie ook paragraaf 2.2 over de introductie van de huisregels). Tijdens deze intake komen onderwerpen aan bod als het verleden van de jongere en het beeld dat de jongere over de nabije toekomst heeft. Verder vormt de groepsleider zich een eerste indruk van de jongere, hij formuleert aandachtspunten voor de eerste fase van het verblijf en hij gaat na of de gedragswetenschapper extra geconsulteerd moet worden. De informatie uit de intake wordt gedurende de instroomperiode van tien dagen aangevuld met informatie uit de eerste mentorgesprekken. Deze gesprekken worden door verschillende groepsleiders van de groep met de jongere gevoerd. De mentor neemt vanaf het vijfde mentorgesprek de mentorgesprekken voor zijn rekening.

Intake medische dienst
Binnen 24 uur na binnenkomst in de inrichting heeft een jongere een intake bij een verpleegkundige. Bij binnenkomst op vrijdagavond of in het weekend is dat de eerstvolgende werkdag, tenzij er een indicatie is dat sneller contact noodzakelijk is. Dan komt de oproeparts naar de inrichting. De verpleegkundige screent de jongere op gezondheidsrisico's en stelt vast wat de jongere aan medische zorg nodig heeft. De uitkomsten van deze intake legt de verpleegkundige vast in het digitale patiëntendossier (Microhis). Verder besluit de verpleegkundige of de jongere door de arts moet worden gezien. Op basis van de intake stelt de medische dienst vast of

[14] SDQ staat voor Strength and Difficulty Questionnaire en Maysi-2 voor Massachusetts youth screening instrument versie twee. Dit zijn screeningsinstrumenten die landelijk zijn ingevoerd en waarvan nog onderzocht wordt of ze gevalideerd kunnen worden.

zij een (medisch) plan voor de jongere op moet stellen. Het verslag van elke intake accordeert de arts in Microhis.

Intake individueel trajectbegeleider
Juvaid werkt met individueel trajectbegeleiders (ITB'ers), die zich bezighouden met de nazorg voor jongeren. De ITB'er houden binnen de eerste tien dagen na binnenkomst met alle jongeren een intakegesprek. Tijdens de intake spreken de ITB'ers met de jongeren over onderwerpen zoals wonen, dagbesteding, vrijetijdsbesteding, sociaal netwerk en financiën. De ITB'ers vertegenwoordigen Juvaid in het netwerkberaad.[15] Dit beraad vindt digitaal plaats. Juvaid levert daarvoor digitaal informatie in GCOS aan, zoals de uitkomsten van de uitgevoerde screeningen en intakes.

Check op de uitvoering
De uitkomsten van de verschillende intakes van een nieuwe binnengekomen jongere bespreken de gedragswetenschapper, de mentor van de jongere, de medische dienst, de individueel trajectbegeleider en een vertegenwoordiger van school in het wekelijkse intake-MDO. Daarin wordt nagegaan of alle benodigde stappen, screeningen en intakes zijn uitgevoerd. Na het intake-MDO leggen de verschillende disciplines de uitkomsten van de intakes vast in het eerste perspectiefplan (zie verder hoofdstuk 4.1). De verantwoordelijkheid voor het opstellen van het eerste perspectiefplan ligt bij de gedragswetenschapper.

Oordeel
De screening van jongeren in Juvaid voldoet volledig aan de verwachtingen. Jongeren worden door de verschillende disciplines tijdig gescreend op gezondheidsrisico's, beveiligings- en beheersrisico's en de behoefte aan zorg. De uitkomsten van de screeningen en intakes worden besproken in het wekelijkse intake-MDO. Daarin gaan de aanwezige functionarissen ook na of alle benodigde screeningen en intakes zijn uitgevoerd. Uiteindelijk komt deze informatie samen in het eerste perspectiefplan.

15 In het netwerkberaad bespreken de ketenpartners (JJI, RvdK, Jeugdreclassering) de jongeren met als doel alle relevante informatie over een hen boven tafel te krijgen en uit te wisselen, een inschatting te maken van hoe lang de jongere mogelijk vast blijft zitten en procedurele afspraken te maken.

3.2 Bejegening

Criterium
Het personeel behandelt alle jongeren gelijk, ongeacht etniciteit, seksuele geaardheid, delictachtergrond en dergelijke en treedt op bij discriminerend gedrag van jongeren onderling. De JJI heeft de visie over hoe om te gaan met jongeren vastgelegd, daarnaast zijn het leefklimaat, de groepscultuur en de bejegening van jongeren regelmatig onderwerp van gesprek tussen medewerkers en met leidinggevenden. Het personeel geeft er blijk van de visie van het inrichtingsmanagement met betrekking tot de manier waarop het personeel met jongeren omgaat, te kennen en te delen. De medewerkers zijn in staat om jongeren te begeleiden en motiveren. Ze bejegenen jongeren respectvol en zij kunnen het goede voorbeeld geven. De groepsleiders hanteren hiertoe onder andere de YOUTURN-methodiek. Jongeren hebben een mentor die het eerste aanspreekpunt voor hen is.

Bevindingen
De jongeren geven aan dat de groepsleiders en andere medewerkers van Juvaid goed en respectvol met hen omgaan. Ook vinden zij de sfeer op de groep en school goed. Juvaid heeft veel aandacht voor het neerzetten van een positief leefklimaat en een positieve bejegening van de jongeren. De medewerkers en de jongeren merken dat dit tot positieve resultaten leidt. Zij ervaren vooral dat het rustiger op de groepen en op school is geworden. Als voorbeeld daarvan noemen zij de afname van het aantal incidenten en alarmmeldingen in het afgelopen jaar.

De gedragswetenschappers sturen de groepsleiders inhoudelijk aan. Zij bieden, samen met de methodiekcoaches, handvatten aan de groepsleiders over hoe zij het beste om kunnen gaan met de jongeren, rekening houdend met de achtergrond en problematiek van de betreffende jongere. De gedragswetenschappers beschrijven in de perspectiefplannen van de jongeren een passende bejegeningstijl. Deze bejegeningsstijl wordt in de teamvergadering en jongerenbespreking (casuïstiek) besproken, zodat iedere groepsleider weet hoe hij het beste de jongere kan benaderen en met een jongere om kan gaan. De methodiekcoaches zijn eveneens bij deze jongerenbespreking aanwezig. Zij trainen en begeleiden de medewerkers, ook op het gebied van bejegening. Wanneer het voor een individuele medewerker nodig is, komen zij naar de leefgroep om de medewerker meer ondersteuning bij de bejegening van de jongeren te bieden.

Juvaid werkt conform de YOUTURN-methodiek. Alle jongeren hebben conform YOUTURN een mentor en schaduwmentor en een YOUTURN-perspectiefplan. Verder werken jongeren aan de basis- en ontwikkelprofie-

len YOUTURN en een portfolio. De YOUTURN-methodiek veronderstelt een jaarlijkse follow-up training voor de groepsleiders. Deze training biedt Juvaid jaarlijks aan. Het volgen van de YOUTURN-training is verplicht voor de groepsleiders. Uit de registratie van de inrichting wordt duidelijk dat alle groepsleiders getraind zijn in de methodiek en herhalingstrainingen volgen. Punt van aandacht voor wat betreft het werken volgens de YOUTURN-methodiek is de deelname van alle jongeren aan EQUIP-trainingen en TIP-bijeenkomsten zoals beschreven in paragraaf 2.3 over het activiteitenprogramma.

Oordeel
De bejegening van jongeren in Juvaid voldoet volledig aan de verwachtingen. Binnen de inrichting ligt de nadruk op het neerzetten van een positief leefklimaat en een positieve bejegening van de jongeren. De jongeren merken dit en zijn tevreden over hoe medewerkers met hen omgaan en over de sfeer op zowel de groepen als de school. De gedragswetenschappers en methodiekcoaches sturen de groepsleiders inhoudelijk aan en bieden de groepsleiders voldoende handvatten over hoe zij het beste de jongeren kunnen bejegenen. Juvaid werkt conform de YOUTURN-methodiek.

3.3 Rapportage en documentatie

Criterium
Voor elke jongere houdt de JJI een dossier bij. De JJI rapporteert regelmatig over het verloop van het verblijf van jongeren in gedrags/voortgangsrapportages. Hiertoe houdt de JJI onder andere voor elke jongere gegevens bij over de voortgang in het kader van YOUTURN. Functionarissen in de JJI wisselen actuele informatie met betrekking tot bijzonderheden van jongeren naar tevredenheid uit. Er is een lokale procesbeschrijving waarin is vastgelegd wie, met welke frequentie aan wie rapporteert over de in de inrichting aanwezige jongeren. Er zijn ook eisen geformuleerd waaraan rapportages dienen te voldoen. De JJI bewaakt de volledigheid, kwaliteit en overdracht van het jongerendossier en mogelijkheid tot inzage door de jongere. Leidinggevenden houden toezicht op de tijdigheid, kwaliteit en volledigheid van de (gedrags)rapportages over jongeren.

Bevindingen
Juvaid houdt voor elke jongere een fysiek en digitaal dossier bij. De fysieke jongerendossiers liggen op de Jeugdadministratie. De Jeugdadministratie beheert het dossier met daarin de persoons- en identificatiegegevens, justitiële stukken zoals vonnissen, de verblijfsgegevens waaronder ook rapporten en beschikkingen van disciplinaire straffen en ordemaatregelen

en klachten van de jongere met uitspraken. De Inspecties hebben tien willekeurige dossiers ingezien. De dossiers hebben een standaard indeling aan de hand van een inhoudsopgave en tabbladen. De inhoud en indeling van de dossiers voldoen aan de wettelijke vereisten (Bjj). Jongeren hebben de mogelijkheid om hun dossier in te zien. Na toestemming van de directeur mag de jongere zijn dossier onder begeleiding inzien. De directeur toetst fysieke dossiers op hun kwaliteit en volledigheid.

Naast het fysieke dossier werkt de inrichting met een digitaal dossier voor elke jongere. Dit gebeurt aan de hand van meerdere (registratie)systemen, waaronder het Jeugd Volgsysteem (JVS) met de Intelligente Formulieren Module (IFM)en het Jongeren Informatiesysteem (JIS). De medewerkers van de inrichting geven aan dat het werken met het landelijk ingevoerde digitale systeem JVS nog foutgevoelig is. Bovendien wordt er nu informatie opgeslagen op verschillende plekken. De digitale dossiers worden getoetst op hun kwaliteit of volledigheid. JVS bevat autorisaties waarbij bijvoorbeeld de gedragswetenschapper rapportages van de groepsleiding moet accorderen voordat het perspectiefplan kan worden aangemaakt. Uit de interviews blijkt dat ook de afdelingsmanagers de digitale rapportages inzien.

Juvaid houdt volgens de YOUTURN-methodiek op verschillende manieren de voortgang van de ontwikkeling van de jongeren bij:

- De doelen uit de YOUTURN-perspectiefplannen worden voor de jongeren verder uitgewerkt in de basis- en ontwikkelingsprofielen YOUTURN. Op de groepen werken de jongeren vervolgens met fasekaarten[16] om een profiel te behalen. Juvaid is op haar kortverblijfgroepen recent met de fasekaarten gestart, op de langverblijfgroepen bestond deze werkwijze al langer. Op de groepen hangen YOUTURN-borden met daarop de behaalde YOUTURN-profielen per jongere.
- De groepsleiding heeft op haar kantoor voor elke jongere een YOUTURN-map met daarin gegevens over de voortgang.
- De jongeren houden zelf een portfolio voor YOUTURN bij met daarin onder andere hun perspectiefplannen, prestatieplannen, verslagen van mentorgesprekken, voortgang op de profielen en behaalde certificaten. Op de kort verblijfgroep hebben de jongeren de mappen zelf in beheer en op de lang verblijfgroep bewaart de groepsleiding ze. Op het moment van het toezicht van de Inspecties waren op één van de twee kortverblijfgroepen de YOUTURN-portfolio's van de jongeren verdwenen. De YOUTURN-

[16] Fasekaarten zijn kaarten waarop geregistreerd wordt dat jongeren punten hebben gehaald die betrekking hebben op vaardigheden.

portfolio's op de andere kortverblijfgroep waren slechts beperkt gevuld.[17] De belangrijkste stukken over de voortgang zoals de voortgang op profielen en verslagen mentorgesprekken staan ook in JVS. Documenten zoals het levensverhaal dat de jongere zelf schrijft, behaalde certificaten en het prestatieplan[18] zijn van de jongere en deze zitten alleen in het portfolio. De strekking van de inhoud van deze documenten is ook digitaal terug te vinden. Op een door de Inspecties bezochte langverblijf-groep waren de mappen volledig en overzichtelijk.
- Tijdens jongerenbespreking (casuïstiek) spreken verschillende disciplines over het gedrag van jongeren op de groep en de voortgang van jongeren op de YOUTURN-profielen.

De gedragswetenschappers nemen de voortgang van de jongere op in de periodieke perspectiefplannen. Een check op de voortgang vindt plaats tijdens de perspectiefplanbesprekingen, MDO's en PMO's. In Hoofdstuk 4.1 wordt hier nader op ingegaan. Het YOUTURN-beleid schrijft voor wie, wat moet rapporteren over de jongeren. De formats in JVS/IFM geven richting over de onderwerpen waarover gerapporteerd moet worden.

Oordeel

De manier van rapporteren en documenteren voldoet overwegend aan de verwachtingen. Juvaid beheert zowel een fysiek als een digitaal dossier van de jongeren. En de voortgang op de YOUTURN-profielen wordt goed bijgehouden op verschillende manieren. Er liggen procesbeschrijvingen en werkinstructies aan ten grondslag en leidinggevenden en gedragsweten-schappers hebben een rol in de controle van de volledigheid en de kwaliteit van de rapportages. Het werken met het nieuwe digitale systeem verloopt echter nog niet vlekkeloos waardoor het risico bestaat dat informatie niet wordt geregistreerd.

Aanbeveling

Aan DJI

Zorg voor een eenduidig en goed werkend landelijk registratiesysteem JVS/IFM.

---

17 De Inspectie heeft aan de groepsleiding om inzage in de portfolio's gevraagd. De groepsleiding heeft dit aan de jongeren gevraagd waarna de Inspectie inzage kreeg. Uit de interviews bleek dat de jongeren de stukken hebben verwijderd en mappen hebben achtergehouden.

18 Hierop staat gedetailleerd wat de voortgang op een profiel is.

3.4 Conclusie

De Inspecties oordelen positief over de omgang met jongeren in Juvaid. De inrichting legt zichtbaar de nadruk op het neerzetten van een positief leefklimaat en een positieve bejegening van de jongeren. De jongeren merken dit en zijn tevreden over de manier waarop medewerkers met hen omgaan en over de sfeer op zowel de groepen als de school. Verder voert de inrichting screeningen en intakes uit bij binnenkomst van de jongeren, om een zo volledig mogelijk beeld van de jongeren te krijgen en risico's rond de jongeren in kaart te brengen. De rapportage en documentatie over jongeren is grotendeels op orde. De invoering van het landelijke JVS/IFM moet voor een verbetering van de digitale rapportage zorgen, maar het systeem is nog foutgevoelig.

4
Interne veiligheid

Dit hoofdstuk gaat aan de hand van een drietal criteria uit het toetsingskader in op de vraag hoe het gesteld is met de interne veiligheid in Juvaid.

4.1 Preventie en beheersing van calamiteiten

Criterium
Iedere inrichting dient te beschikken over systemen en procedures om de veiligheid van jongeren, medewerkers en bezoekers te waarborgen. De laatste jaren is het beleid van de DJI voor brandveiligheid en brandveiligheidsvoorzieningen aangescherpt. Expliciet is bepaald dat inrichtingen tenminste dienen te beschikken over een geldende gebruikersvergunning, een gekwalificeerde en geoefende bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV), een calamiteitenplan inclusief heldere en geoefende procedures voor de inzet van externe hulpverleningsdiensten.

Bevindingen
BHV-organisatie
Juvaid beschikt over een BHV-organisatie die bestaat uit 45 personen.[19] Het hoofd beveiliging van de inrichting is tevens hoofd BHV. Onder hem fungeren twee teamleiders beveiliging als plaatsvervangend hoofd BHV. Verder is er een dag per week een BHV-coördinator aanwezig, zijn er elf ploegleiders BHV (beveiligers) en dertig BHV'ers (zowel groepsleiders als beveiligers). Overdag bestaat de bezetting BHV uit vijf medewerkers: een ploegleider, twee BHV'ers beveiliging en twee BHV'ers groepsleiding. 's Nachts zijn er geen groepsleiders aanwezig. De bezetting is dan drie BHV (een ploegleider en twee BHV'ers beveiliging). Er kan dan een beroep worden gedaan op extra BHV'ers vanuit de naastgelegen PI Veenhuizen, locatie Norgerhaven. Zij zijn binnen enkele minuten ter plaatse. Van de deelname aan BHV-trainingen wordt een registratie bijgehouden.

Oefeningen
De inrichting beschikt over een oefenjaarplan. Voor 2013 zijn in dit plan twintig oefeningen opgenomen en volgens planning uitgevoerd. Twee oefeningen waren met externe hulpverleners. Bij de laatste oefening waren het IBT van de PI Veenhuizen en de brandweer betrokken. Niet alleen medewerkers maar ook jongeren worden zoveel mogelijk betrokken in oefeningen. Ook op school vinden oefeningen plaats. Na elke oefening vindt er met de oefenploeg een evaluatie plaats waarbij besproken wordt wat er goed ging en wat er beter kan. Ook wordt dan beoordeeld of de oefendoelen gehaald zijn. De BHV-coördinator draagt er zorg voor dat de

19 Dit is bijna de helft van het totale personeelsbestand van Juvaid.

leerpunten uit de oefeningen worden meegenomen in daaropvolgende oefeningen en in het nieuwe oefenjaarplan. Indien nodig leidt dit tot het aanpassen van geldend beleid of werkinstructies.

Calamiteitenmappen
De calamiteitenmappen van DJI liggen op de kamer van het hoofd beveiliging, op de centraalpost en in de crisisruimte. De mappen zijn actueel en volledig. Het kwaliteitshandboek van Juvaid bevat een verkorte versie van de in de calamiteitenmappen opgenomen documenten.

(Brand)veiligheidsmaatregelen
Op alle kamers waar jongeren verblijven is een rookmelder en een intercom aanwezig. Door de intercom in te drukken heeft de jongere contact met de groepsleiding via hun pieper. 's Avonds wordt de intercom doorgeschakeld naar de centraalpost die door beveiligers wordt bemand. Van het doorschakelen worden de beveiligers in kennis gesteld.
Vluchtroutes, inclusief nooddeuren zijn geduid en vrij van obstakels. De inrichting beschikt over een geldige omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik die in juli 2012 is afgegeven. De brandmeldinstallatie (BMI) was ten tijde van het onderzoek nog niet gecertificeerd omdat deze gekoppeld is aan de BMI van de PI Veenhuizen, locatie Norgerhaven.[20]

Afhandeling incidenten
Incidenten met een veiligheidsrisico voor de organisatie worden gerapporteerd en geregistreerd. Dit geldt ook voor incidenten die op school plaatsvinden. Incidenten worden in de MAZ-commissie (Meldingen Afwijkingen Zorg) en het COT (Calamiteiten Opvang Team) geëvalueerd. Het COT start direct na het incident en spreekt dan met alle betrokkenen. In de MAZ-commissie zijn verschillende disciplines vertegenwoordigd waaronder de beveiliging, de groepsleiding, de gedragswetenschappers en de school. Ook de kwaliteitsmedewerker neemt deel.

Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)
Naar aanleiding van de meest recente RI&E is een plan van aanpak opgesteld waarin is aangegeven welke voorzieningen wanneer gerealiseerd moeten zijn. In het document 'voortgang hoofdconclusies RI&E' van oktober 2013 is door de preventiemedewerker een actuele stand van zaken weergegeven.

[20] Ten tijde van de inspectie was de verwachting dat deze eind 2013 gecertificeerd zou zijn.

Oordeel
Op het criterium preventie en beheersing van calamiteiten voldoet de inrichting volledig. Juvaid beschikt over een geoefende BHV-organisatie, er zijn voldoende (brand) veiligheidsmaatregelen, het onderliggende beleid is actueel en de inrichting evalueert het eigen handelen.

4.2 Tegengaan van agressie en geweld

Criterium
Een concentratie van mensen met verschillende achtergrond en uiteenlopende belangen, ingesloten in een inrichting met een strak programma en regels, kan eerder tot conflictsituaties leiden dan in de vrije samenleving. Om die reden geven nationale en internationale regels aan dat er procedures in een inrichting moeten zijn om het risico van geweld tot een minimum te beperken. De inrichting neemt hiervoor afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkomen en te beheersen. Alle groepsleiders en beveiligers nemen regelmatig deel aan fysieke weerbaarheidstraining waar ook de-escalerend optreden deel vanuit maakt. De inrichting heeft de beschikking over een operationele en geoutilleerde organisatie voor een Intern bijstandsteam (IBT) dat snel inzetbaar is. Het gebruik van geweld(smiddelen) en mechanische middelen is proportioneel. De inrichting draagt er zorg voor dat de (kwantitatieve en kwalitatieve) inzet van medewerkers en middelen aansluit bij het risico van agressie en geweld door jongeren. Jongeren voelen zich veilig in de inrichting. Over incidenten waarbij geweld is gebruikt, wordt altijd gerapporteerd aan de inrichtingsdirectie. Incidenten waarbij geweld is gebruikt worden altijd geëvalueerd. De JJI dient een opvang-/nazorgregeling te hebben zodat er ondersteuning kan worden geboden aan medewerkers/slachtoffers.

Bevindingen
Fysieke weerbaarheidstraining
Fysieke en mentale weerbaarheidstrainingen (FMT) worden uitgevoerd. In de periode april tot en met oktober 2013 zijn voor de verschillende organisatieonderdelen in totaal twaalf trainingen georganiseerd. Alle medewerkers die met jongeren in contact komen, dienen deze training te volgen. Deelname aan de training wordt geregistreerd en medewerkers die verhinderd zijn, dienen de training op een later tijdstip in te halen. Tijdens de training wordt beoordeeld of medewerkers voldoende fit zijn en voldoende vaardig in het toepassen van vrijheidsbeperkende middelen zoals handboeien. Ook het de-escalerend optreden is een belangrijk onderdeel van de training. Medewerkers van de school zijn ook getraind in de-escalerend handelen, maar niet in fysieke weerbaarheid.

Omgaan met incidenten
Indien een situatie dreigt te escaleren werken groepsleiders en beveiligers samen. Als er bijvoorbeeld op een leefgroep een opstand is, plaatsen de groepsleiders alle jongeren op andere leefgroepen op kamer. Indien nodig kan Juvaid een beroep doen op personeel uit de naastgelegen PI Veenhuizen. Medewerkers van de school lopen niet op alarm en grijpen ook niet fysiek in. Zij beperken zich bij incidenten tot de-escalerend handelen. Juvaid beschikt niet over een eigen IBT en doet, indien dat nodig is, een beroep op het IBT van de PI Veenhuizen. Dit IBT is buiten kantoortijden in ongeveer twintig minuten ter plaatse. Tijdens kantooruren is het IBT er eerder. Het IBT kent de inrichting goed, omdat het ook binnen Juvaid op lege leefgroepen oefent.
In het protocol geweld- en/of vrijheidsbeperkende middelen is omschreven wie bevoegd zijn tot het toepassen van geweld. Dit zijn naast het IBT, de medewerkers beveiliging, de pedagogisch medewerkers, medewerkers technische dienst en de IBT'ers die daartoe getraind zijn. De bevoegdheid vrijheidsbeperkende middelen aan te brengen is beperkt tot de IBT' ers en de medewerkers beveiliging die daartoe getraind zijn. Hetzelfde geldt voor het toepassen van de wapenstok en pepperspray (geweldsmiddelen). De Inspecties hebben geen signalen ontvangen dat de inzet van geweld(smiddelen) en vrijheidsbeperkende middelen disproportioneel is. Indien mechanische middelen[21] ingezet worden gebeurt dit met toestemming van de directeur. De medische dienst wordt hierover geïnformeerd en de inzet wordt centraal geregistreerd.

Personeelsinzet en veiligheidsgevoel
Op kwetsbare locaties zoals recreatieruimten, luchtplaatsen en de school zijn altijd medewerkers aanwezig die zicht hebben op de jongeren. Op een aantal locaties in de inrichting zijn tevens camera's aanwezig. Beelden van deze camera's worden 24 uur per dag opgenomen en drie dagen bewaard. Medewerkers zitten dicht op de groep en zijn alert op het signaleren van agressie en geweld. Jongeren zijn over het algemeen niet bang dat hen iets overkomt.

Evaluatie van incidenten en nazorg
Elke inzet van het IBT wordt geëvalueerd en voor de betrokken medewerkers is er nazorg. Nazorg wordt er ook geboden aan medewerkers en slachtoffers van incidenten door het eerder genoemde COT. Er is zowel een beschrijving

[21] Dit zijn middelen als genoemd in de regeling toepassing mechanische middelen jeugdigen. Het betreft gecapitonneerde handschoenen; mondafscherming; polsbanden aan riem om middel; enkelbanden met tussenstuk; handboeien van een door de Minister van Veiligheid en Justitie goedgekeurd merk en type; valhelm of schuimhelm; dwangjack.

van de werkwijze van het COT als een folder met toelichting voor medewerkers beschikbaar. De incidenten rondom agressie en geweld worden geregistreerd en besproken in de MAZ-commissie. Van verbale agressie jegens personeel wordt niet altijd een melding gemaakt. Indien een jongere verbaal agressief is geweest dan registreren groepsleiders dit in de gedragsrapportage van de jongeren en als de jongere naar aanleiding van de verbale agressie een straf of maatregel krijgt opgelegd dan staat het ook in een beslissing. Er is geen totaal overzicht hoe vaak en op welke leefgroep welke jongeren verbaal agressief zijn geweest.

Oordeel
Op het criterium tegengaan van agressie en geweld voldoet de inrichting overwegend aan de verwachtingen van de Inspecties. Groepsleiding en beveiligers zijn getraind in fysieke en mentale weerbaarheid. Docenten zijn echter niet getraind in de fysieke weerbaarheid. Het IBT van Norgerhaven kan snel ter plaatse zijn en is geoefend in het optreden in Juvaid. Bovendien zijn jongeren als ze samen zijn onder toezicht van medewerkers en soms ook camera's. Incidenten worden geëvalueerd en het aanbod aan nazorg is op orde. Het ontbreekt echter aan een totaaloverzicht van incidenten met verbale agressie jegens personeel.

Aanbevelingen
Aan de inrichting
- Zorg ervoor dat docenten getraind zijn in fysieke weerbaarheid.
- Registreer alle incidenten met verbale agressie jegens personeel.

4.3 Drugsontmoediging

Criterium
Er is in de inrichting sprake van actieve drugsbestrijding die plaatsvindt op basis van het vastgestelde beleid. Een onderdeel van het beleid vormt de erkende gedragsinterventie voor jongeren Brains4Use en eventueel ook Open & Alert voor medewerkers. Er zijn lokale dienst- en werkinstructies met betrekking tot urinecontroles, het fouilleren en visiteren van jongeren en de controle op voor jongeren bestemde goederen. De JJI controleert regelmatig of de inzet van controlemiddelen en het aanbod van begeleidingsprogramma's conform het gevoerde beleid is.

Bevindingen
Juvaid gaat middelengebruik zoveel mogelijk tegen door enerzijds voorlichting en begeleiding en anderzijds controle.

Preventie en begeleiding
De preventie en begeleiding begint bij binnenkomst. De medewerker BAD geeft tijdens de intake uitleg over de procedures fouilleren, visiteren en urinecontroles. Ook meldt deze medewerker opvallend gedrag dat kan duiden op gebruik of afkicken aan de medische dienst, de gedragswetenschapper en de mentor. De medische dienst verricht zelf ook een intake en tijdens deze medische intake komen vragen over middelengebruik in relatie tot gezondheid aan de orde. Met toestemming van de jongere informeert de medische dienst de gedragswetenschapper over specifieke problematiek en de behandeling daarvan. In de screening van de gedragswetenschapper komt ook middelengebruik aan de orde. Op basis van beschikbare informatie indiceert de gedragswetenschapper indien nodig de erkende gedragsinterventie Brains4use. De jongere wordt bij deze interventie door middel van motiverende gespreksvoering cognitieve en praktische vaardigheden aangeleerd die hem in staat stellen controle te hebben over zijn middelengebruik. Indien gewenst schakelt de gedragswetenschapper de drugsconsulent in voor een korte interventie. Dit kan bijvoorbeeld voorlichting zijn op het gebied van middelengebruik. De mentor spreekt de jongere wekelijks en stelt, indien van toepassing, ook zaken aan de orde die voortkomen uit middelengebruik. Aan de uitslag van een urinecontrole besteedt de mentor altijd aandacht. In het verlofplan zijn de leerdoelen en acties met betrekking tot terugval middelengebruik opgenomen. Een positieve urinecontrole of blaastest tijdens of na afloop van het verlof heeft consequenties voor de voortgang van het verlof. Afhankelijk van het soort verlof, kan dit worden ingetrokken of onder voorwaarden worden verleend. De behandeling voor problematisch middelengebruik kan extramuraal[22] worden voortgezet of afgerond. Juvaid heeft ook de mogelijkheid om de verslavingszorg in te schakelen. Met ketenpartners worden afspraken vastgelegd die zich voor wat betreft middelengebruik richten op de nazorg en terugvalpreventie.

Controlemiddelen
Juvaid heeft de wijze waarop ze omgaat met middelengebruik vastgelegd in een visiedocument. In dat document is ook beschreven welke controlemiddelen er ingezet worden om middelengebruik actief tegen te gaan.

Urinecontrole
Jongeren krijgen bij binnenkomst standaard een urinecontrole (uc) als nulmeting. Daarnaast worden de jongeren steekproefsgewijs gecontroleerd. Als de inrichting een vermoeden heeft van middelengebruik dan wordt er eveneens een uc afgenomen. Na onbegeleid verlof krijgen jongeren standaard een uc, tenzij tijdens een perspectiefplanbespreking besloten is

22 Buiten de muren van de inrichting.

dat het afnemen van een uc niet meer hoeft. Jongeren ondergaan geen blaastest, terwijl dit volgens het beleid van Juvaid wel tot de mogelijkheden behoort. Voor de toepassing van de uc heeft Juvaid een werkinstructie opgesteld, die in november 2013 is vastgesteld, maar niet volledig actueel is. Zo bevat de instructie de bepaling dat jongeren voorafgaand aan de urinecontrole gevisiteerd dienen te worden, terwijl besloten is het visiteren te vervangen door fouilleren. De uitslagen van uc's komen binnen bij de Jeugdadministratie. Er was voor het jaar 2012 en het jaar 2013 geen overzicht beschikbaar van het percentage uc's met een positief resultaat. Afdelingsmanagers zien wel de resultaten van de eigen afdeling en kunnen op basis daarvan een verzoek indienen tot een algehele inspectie op de eigen afdeling. Een nieuw systeem waarin data voor alle JJI's wordt opgeslagen zou vanaf begin 2014 voor diverse processen betrouwbare managementinformatie moeten kunnen genereren. Dan zou ook een overzicht van het percentage positieve uc's over een te selecteren periode beschikbaar moeten komen, zowel op inrichtings- als op afdelingsniveau.

Fouilleren en visiteren
De jongeren worden na afloop van een onbegeleid verlof altijd gevisiteerd. Visitatie vindt daarnaast uitsluitend plaats op indicatie, na een opdracht daartoe, van een leidinggevende. Na het bezoek (in de bezoekruimte of op de afdeling) worden jongeren gefouilleerd en uitsluitend op indicatie gevisiteerd. Er vindt geen steekproefsgewijze visitatie van jongeren na het bezoek plaats.

Toegangscontrole bezoekers
De toegangscontrole van bezoekers vindt plaats bij de ingang van de PI Veenhuizen, locatie Norgerhaven door personeel van de betreffende inrichting. Bezoekers lopen door een metaaldetectiepoortje waarmee metalen voorwerpen op het lichaam gedetecteerd kunnen worden. De toegangscontrole is niet gericht op het vinden van op of in het lichaam meegedragen drugs.

Controle tijdens bezoek
Jongeren zitten in de bezoekzaal samen met hun bezoek aan een tafeltje. Een beveiliger houdt toezicht vanaf een zijde van de bezoekzaal. Er is een camera die vanaf dezelfde zijde zicht biedt. Vanaf de andere zijde is geen toezicht waardoor het mogelijk is om tijdens bezoek ongezien drugs door te geven.

Inzet drugshonden
De inrichting maakt enkele keren per jaar gebruik van de inzet van drugshonden. Dit kan bij het bezoek zijn, maar ook op een leefgroep of op school.

Oordeel
Het ontmoedigingsbeleid van Juvaid is gericht op het actief tegengaan van het binnenkomen en aanwezig zijn en gebruiken of verhandelen van middelen. Dat doet Juvaid enerzijds door voorlichting en begeleiding en anderzijds door controle. De voorlichting en begeleiding zijn goed ingebed in de werkwijze. De controle behoeft op onderdelen verbetering. Het daadwerkelijk toepassen van een blaastest na afloop van verlof, zoals in het beleid is beschreven, is daar een voorbeeld van. Ook het toezicht tijdens bezoek dient meer gericht te zijn op het voorkomen van doorgeven van drugs. Van het introduceren van een steekproefsgewijze visitatie na afloop van bezoek kan ook een ontmoedigende werking uitgaan. De inrichting beschikt niet over een totaalregistratie van de ingezette controlemiddelen en de uitslagen hiervan. Er is daardoor onvoldoende informatie om het drugsontmoedigingsbeleid te kunnen evalueren. Op het criterium drugsontmoediging voldoet Juvaid daarom overwegend en niet volledig.

Aanbevelingen
Aan de inrichting
- Verbeter het toezicht tijdens bezoek teneinde het doorgeven van drugs zoveel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door toezichthouders anders op te stellen en/of op andere posities camera's aan te brengen.
- Onderwerp jongeren na afloop van bezoek steekproefsgewijs aan visitatie.[23]

4.4 Conclusie

De wijze waarop Juvaid zorg draagt voor de interne veiligheid binnen de inrichting voldoet overwegend aan de verwachtingen van de Inspecties. Ten aanzien van de preventie en beheersing van calamiteiten heeft de inrichting haar zaken goed op orde. Dit geldt ook voor het zoveel mogelijk tegengaan van agressie en geweld. Uitsluitend de registratie van verbale geweldsincidenten is op dit vlak een aandachtspunt. Verbeteringen kan Juvaid nog realiseren ten aanzien van het ontmoedigen van gebruik van drugs binnen

[23] Dit laat onverlet de bevoegdheid van de directeur om, indien bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen, alle jongeren na afloop van bezoek te laten visiteren.

de inrichting. Dat geldt dan niet voor de voorlichting en begeleiding, want deze zijn goed ingebed in de werkwijze. Maar wel voor de controle, deze verdient op onderdelen verbetering. Zo dient het toezicht tijdens en de controle na afloop van bezoek meer gericht te zijn op het voorkomen van het doorgeven van drugs.

5
Maatschappijbeveiliging

Dit hoofdstuk gaat aan de hand van één criterium uit het toetsingskader in op de vraag hoe het gesteld is met de maatschappijbeveiliging in Juvaid.

5.1 Beveiligingsvoorzieningen en -toezicht

Criterium
Het signaleren van en handelen bij beveiligingsrisico's is structureel onderwerp van gesprek en krijgt voortdurend aandacht binnen de inrichting. De IVenJ onderscheidt in dit kader dynamische en statische beveiligingsaspecten. Bij statische beveiligingsaspecten gaat het om de gebouwelijke indeling, voorzieningen en de apparatuur die de beveiliging ondersteunen (bijv. omtrekbeveiliging en biometrie) Onder dynamische beveiligingsaspecten verstaat ze kennis van werkinstructies, gedegen opleiding, controle, kamerinspecties, registratie en roulatie van personeel.

Bevindingen
Statische beveiligingsaspecten
De beveiligingsvoorzieningen ter voorkoming van ontvluchtingen werken naar behoren. Binnen Juvaid zijn op een aantal locaties beveiligingscamera's aangebracht. Bijvoorbeeld op de luchtplaatsen, in de gangen op school, bij detectiepoortjes en in de bezoekruimte. Als er sprake is van een defect, zoals camera's die een slecht beeld geven, wordt dit volgens beveiligers direct hersteld. De beveiliging van PI Veenhuizen, locatie Norgerhaven draagt zorg voor de omtrekbeveiliging. Over de uitvoering daarvan bestaan geen klachten. In paragraaf 4.3 over drugsontmoediging kwam reeds aan de orde dat beveiligers van locatie Norgerhaven verantwoordelijk zijn voor de toegangscontrole. Ook het periodiek testen van bij deze toegangscontrole gebruikte beveiligingsapparatuur is een verantwoordelijkheid van locatie Norgerhaven.
De beveiliging van Juvaid controleert, op basis van een inspectiejaarplan, maandelijks de statische beveiligingsvoorzieningen waar Juvaid zelf de verantwoordelijkheid voor draagt. Dit plan voorziet in de inspectie van meer dan alleen beveiligingsaspecten. Aan de hand van checklists controleren beveiligers tal van zaken. Voor de beveiliging betreft dit bijvoorbeeld de sluiswerking van deuren, de staat van sloten, ontgrendeling, camera's etc. Alle bevindingen worden vastgelegd en het hoofd beveiliging ontvangt een rapportage. Indien nodig worden onregelmatigheden direct hersteld.

Omdat de biometrie nog niet operationeel is, vindt bij verlof en transport geen biometrische controle van de identiteit van jongeren plaats. Indien jongeren op verlof gaan krijgen ze een identiteitskaart, voorzien van naam en foto, mee. Deze wordt bij vertrek en terugkomst gecontroleerd. Van

jongeren die met DV&O meegaan wordt bij vertrek en terugkomst de identiteit niet gecontroleerd door de beveiliging. Ze krijgen geen pasje mee omdat ze onder begeleiding van DV&O blijven.

Dynamische beveiligingsaspecten

Toegangscontrole

Tijdens het bezoek van de Inspecties handelde beveiligingspersoneel dat verantwoordelijk is voor de toegangscontrole van bezoekers en personeel, niet conform de instructies. Bezoekers deden het metaaldetectiepoortje afgaan en konden, zonder hierop te worden aangesproken, direct hun weg de inrichting in vervolgen. De uitvoering van de toegangscontrole van bezoekers van Juvaid is in handen van de PI Veenhuizen, locatie Norgerhaven. Juvaid heeft de afspraak met PI Norgerhaven dat alle bezoekers dienen te worden gecontroleerd. De teamleiders van de PI Norgerhaven zien mede namens Juvaid toe op een goede uitvoering ervan en de directies van beide inrichtingen hebben periodiek overleg over de beveiliging.

Bezoek

Groepsleiders van de afdeling brengen de jongeren naar bezoek en dragen hen over aan beveiligers die toezicht houden tijdens het bezoek. Tijdens het bezoek neemt bezoek plaats aan een tafeltje bij de jongere. Er is een toezichthouder in de bezoekruimte aanwezig. Er zijn maximaal vijf jongeren en per jongere maximaal vijf bezoekers aanwezig. In totaal kunnen er dus maximaal dertig personen aanwezig zijn waarop één beveiliger toezicht houdt. Een tweede beveiliger is in de kantoorruimte bij de bezoekzaal aanwezig. Deze beveiliger kan voor een alarmsituatie elders in de inrichting opgeroepen worden. Na afloop van bezoek brengen beveiligingsmedewerkers de jongeren terug naar de leefgroep. Zij controleren de identiteit van de jongeren dan niet. Dit staat ook niet beschreven in de werkinstructie over bezoek. Beveiligers kennen veel jongeren, maar nieuw binnengekomen jongeren niet. Bezoekers dienen zich bij het verlaten van de inrichting wel te legitimeren.

Aanwezigheidscontrole

Nadat de groepsleiders 's avonds de jongeren op hun kamer hebben ingesloten, tellen de beveiligers het aantal jongeren. Dit aantal geven ze door aan de centraalpost. De centraalpost vergelijkt dit aantal met het aantal zoals de groepsleiders dit in de nachtrapporten vermeld hebben. Indien deze aantallen overeenkomen mag het personeel naar huis. Dit is normaal gesproken omstreeks 22.00 uur. In het weekend is de procedure vergelijkbaar, maar dan verlaat personeel omstreeks 20.00 uur de inrichting. Doordeweeks tellen de groepsleiders de volgende ochtend rond 7.30

uur de jongeren en geven dit door aan de beveiliging. Omdat alle jongeren die vertrekken of op verlof gaan langs de centraalpost komen, heeft de beveiliging altijd de meest actuele cijfers. In het weekend vindt de ochtendcontrole op vergelijkbare wijze plaats, zij het dat jongeren dan mogen uitslapen.

Luchten
Er zijn diverse locaties waar luchten wordt aangeboden. 's Ochtends en 's avonds gebeurt dit op de luchtplaats nabij de eigen groep. Overdag gebeurt dit op een van de luchtplaatsen bij de school. Voor kort verblijfgroepen vindt het luchten plaats op de binnenplaats van de school. Dit is een overzichtelijke ruimte waar personeel zich tussen de jongeren begeeft. Voor lang verblijfgroepen vindt het luchten plaats op het grote open terrein tussen de school en de leefgroepen in het voorgebouw. Op dit terrein, dat vrij uitgestrekt is, bevindt zich tevens het voetbalveld en de atletiek sprintbaan. Ook loopt hier voor de school langs het wandelpad dat door personeel, jongeren en externen gebruikt wordt als ze zich over het terrein bewegen tussen school, leefgroepen en personeelsgebouw. Jongeren blijven tijdens het luchten in de nabijheid van de school en staan langs en op het wandelpad. Er zijn diverse begeleiders aanwezig die toezicht houden op de jongeren.

Kamerinspecties
Uit registratie blijkt dat kamerinspecties gericht op het vinden van contrabande vrijwel uitsluitend op indicatie plaatsvinden. Uit de interviews blijkt dat het op de lang verblijfgroepen uitsluitend op indicatie gebeurt en op de kort verblijfgroepen standaard elke kamer één keer per maand. Voor de meeste leefgroepen is in 2013 gedurende periodes van drie tot vijf maanden echter geen enkele kamerinspectie geregistreerd. Het hoofd beveiliging of een geconsigneerde afdelingsmanager geeft de opdracht voor een kamerinspectie. Twee beveiligers voeren de kamerinspectie uit in aanwezigheid van de pedagogisch medewerker. De beveiligers doorzoeken de kamer en de pedagogisch medewerker ziet er op toe dat de kamer in dezelfde staat wordt achtergelaten. De procedure voor kamerinspecties is vastgelegd in een procesbeschrijving. Daarin staat ook dat naast de kamerinspecties op indicatie er ook regelmatig een routine-inspectie uitgevoerd dient te worden. Beveiligers geven zelf ook aan dat kamerinspecties vaker zouden moeten plaatsvinden.

Ten aanzien van de controle van algemene ruimtes op contrabande geldt dat deze tijdens de kamerinspecties op een groep kunnen worden uitgevoerd. De registratie van kamerinspecties differentieert niet naar kamers en algemene ruimtes. De vondst van contrabande registreren beveiligers in een

Excel document. Jongeren zijn niet aanwezig bij een kamercontrole en worden na afloop altijd mondeling geïnformeerd over de uitgevoerde controle en de uitkomst daarvan.

Oordeel

De Inspecties komen tot het oordeel dat Juvaid op het criterium beveiligingsvoorzieningen en toezicht beperkt voldoet aan de gestelde normen en verwachtingen. Dit komt doordat voor verschillende beveiligingsprocessen geldt dat het samenstel aan maatregelen onvoldoende een bepaald risico afdekt. Zo is het vanwege het beperkte toezicht tijdens bezoek mogelijk om ook andere contrabande dan drugs door te geven. Deze contrabande zou gebruikt kunnen worden om de inrichting te ontvluchten. De toegangscontrole van bezoekers voorafgaand aan bezoek en de controle van jongeren na afloop van bezoek kunnen het detecteren van contrabande onvoldoende verhinderen. Ook is er, mede vanwege het beperkte toezicht tijdens bezoek, een risico op persoonsverwisseling. De identiteit van jongeren wordt na bezoek immers niet met zekerheid vastgesteld voordat de bezoekers de inrichting gaan verlaten. Daarnaast vinden routine-inspecties niet op alle groepen conform de voorgeschreven frequentie plaats. De aanwezigheidsregistratie en de statische beveiligingsaspecten zijn wel op orde.

Aanbevelingen

Aan de inrichting

- Zie er op toe dat de toegangscontrole die de PI Veenhuizen, locatie Norgerhaven namens Juvaid uitvoert, correct wordt uitgevoerd.
- Stel, ter voorkoming van persoonsverwisseling, na afloop van bezoek de identiteit van jongeren vast voordat bezoekers de inrichting gaan verlaten. Pas de werkinstructie voor bezoek hierop aan.
- Zie voor het toezicht tijdens bezoek de aanbeveling bij paragraaf 4.3 over drugsontmoediging.
- Zie er op toe dat standaard kamerinspecties en inspecties van algemene ruimtes regelmatig plaatsvinden. Registreer elke uitgevoerde inspectie.

5.2 Conclusie

Ten aanzien van de maatschappijbeveiliging zien de Inspecties duidelijk ruimte voor verbetering. De controle voorafgaande aan bezoek, het toezicht tijdens bezoek en de controle na bezoek dragen in samenhang onvoldoende bij aan de voorkoming van invoer van contrabande (zie ook paragraaf 4.3 over drugsontmoediging) en een ontvluchting. Dit laatste risico kan eenvoudig ondervangen worden door na afloop van bezoek de identiteit van de jongeren vast te stellen voordat bezoekers de inrichting gaan

verlaten. Bovendien vinden routine-inspecties van kamers en algemene ruimtes niet met voldoende regelmaat plaats. De aanwezigheidsregistratie en de statische beveiligingsaspecten zijn wel op orde.

6
Maatschappelijke reïntegratie

Dit hoofdstuk gaat aan de hand van een tweetal criteria uit het toetsingskader in op de vraag hoe het gesteld is met de maatschappelijke reïntegratie-activiteiten in Juvaid.

6.1 Reïntegratieactiviteiten

Criterium
Het belang van reïntegratieactiviteiten tijdens het verblijf in een JJI wordt zowel in internationale als nationale regelgeving geduid. Alle jongeren hebben tijdig (binnen drie weken na de binnenkomst) een vastgesteld perspectiefplan tenzij de detentieduur korter is dan drie weken, dan krijgt de jongere een nazorgplan en ook hier werkt de JJI actief aan mee. Naast inrichtings- en reclasseringsfunctionarissen betrekt de JJI ook de jongere en zijn of haar ouders of verzorgers bij het opstellen en evalueren van het perspectiefplan. Het perspectiefplan wordt voortvarend uitgevoerd. De JJI heeft een aanbod aan activiteiten en interventies gericht op reïntegratie. De interventies dienen gebaseerd te zijn op professionele standaarden onderzoek en 'best practices'. De JJI heeft vastgelegd wat haar inspanningen zijn om een jongere te reïntegreren. Met gemeenten en (zorg)instellingen heeft de JJI afspraken vastgelegd met betrekking tot de organisatie van (na) zorg aan jongeren. De tijdige totstandkoming van perspectiefplannen en de daadwerkelijke uitvoering daarvan worden systematisch gemonitord.

Bevindingen
De informatie die voortkomt uit de screeningen (zie paragraaf 3.1) komt uiteindelijk samen in het eerste perspectiefplan van een jongere. Een perspectiefplan kent een vast format. Het is de bedoeling dat op basis van de verzamelde gegevens een richtinggevend plan komt voor de reïntegratie van de jongere.

Totstandkoming perspectiefplan
De Jeugdadministratie verzamelt de informatie van verschillende afdelingen, zoals de mentor, de school, de ITB'er en de medische dienst. Deze afdelingen plaatsen de informatie in IFM. De Jeugdadministratie houdt bij welke informatie aangeleverd is en registreert dit. Het hoofd behandeling ontvangt deze registratieoverzichten van de Jeugdadministratie. Informatie van de school maakt integraal onderdeel uit van het perspectiefplan. De school levert deze informatie aan. De directeur ondertekent alle perspectiefplannen.

Voorafgaand aan de eerste perspectiefplanbespreking, wordt het perspectiefplan besproken in het intake-MDO. De Jeugdadministratie coördineert

het inplannen van de perspectiefplanbesprekingen. Hiervoor worden meerdere functionarissen uitgenodigd, waaronder de gedragswetenschapper, de mentor, de onderwijsmentor, de (jeugd)reclassering en de ITB'er. Ook de jongere en zijn ouders worden uitgenodigd om de bespreking bij te wonen. De perspectiefplanbesprekingen vinden tijdens het rustuur na schooltijd plaats, waardoor de school aanwezig kan zijn. Ouders zijn niet altijd aanwezig bij de bespreking.

Tussen de daaropvolgende perspectiefplanbesprekingen wordt de voortgang van het perspectiefplan besproken in het MDO. Hieraan nemen dezelfde deelnemers als aan het intake-MDO deel. Daarnaast bespreken de gedragswetenschapper en de groepsleiders de voortgang van het plan tijdens de tweewekelijkse teamvergadering. Juvaid wil met de verschillende bespreekmomenten bewerkstelligen dat het perspectiefplan een levend document wordt.

Juvaid registreert in het kader van de ouderparticipatie de prestatie-indicatoren het percentage ouders dat uitgenodigd is en aanwezig is bij een tweede perspectiefplanbespreking. In het derde kwartaal van 2013 is 81,3% van de uitgenodigde ouders bij de tweede perspectiefplanbespreking aanwezig geweest. Alle ouders waren voor de bespreking uitgenodigd.

Tijdigheid perspectiefplan
Volgens het landelijke YOUTURN-beleid behoort het eerste perspectiefplan binnen drie weken na binnenkomst van de jongere gereed te zijn. De inrichting stelt de eerste perspectiefplannen niet binnen drie weken vast. Voor de eerste perspectiefplanbespreking is wel een concept perspectiefplan beschikbaar. De Inspecties hebben een dossiertoets uitgevoerd, waarbij in alle veertien onderzochte dossiers de eerste perspectiefplanbespreking binnen drie weken heeft plaatsgevonden. Tijdens deze bespreking wordt het concept perspectiefplan besproken. Na de bespreking kunnen nog wijzigingen worden doorgevoerd, waarna het perspectiefplan vastgesteld wordt. Door deze werkwijze heeft de inrichting de perspectiefplannen niet binnen drie weken gereed. De Inspecties hebben een beperkte dossiertoets uitgevoerd, waarbij in vijf dossiers is nagegaan wanneer het eerste perspectiefplan vastgesteld was. Omdat de inrichting deze datum niet registreert, is voor de Inspecties echter niet na te gaan wanneer dit precies was.

Volgens het landelijke YOUTURN-beleid behoort het tweede perspectiefplan drie maanden na de start van de detentie gereed te zijn. De inrichting past bovengenoemde werkwijze ook toe bij het opstellen van de tweede en daaropvolgende perspectiefplannen. De Inspecties hebben een dossiertoets uitgevoerd, waaruit blijkt dat in alle elf onderzochte dossiers de tweede

perspectiefplanbespreking binnen drie maanden heeft plaatsgevonden. Tijdens deze perspectiefplanbespreking is een concept perspectiefplan beschikbaar. Na de bespreking wordt het perspectiefplan vastgesteld. De inrichting heeft ook hier geen datum van vaststelling geregistreerd. De daaropvolgende perspectiefplannen zijn telkens na vier maanden gereed.

Training en behandeling
Juvaid biedt de jongeren naast de basismethodiek YOUTURN, erkende en niet erkende gedragsinterventies aan. Hiervoor zijn pedagogisch medewerkers en gedragswetenschappers getraind. Van de erkende interventies biedt Juvaid aan: Agressieregulatie op maat (AR op maat), Brains4Use (terugdringen middelengebruik), Leren van delict en SoVa op maat (sociale vaardigheidstraining). De niet erkende interventies die Juvaid aanbiedt zijn: EQUIP, GKB budgettering[24], ouderbegeleiding en Eye Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR). Naast deze interventies werkt Juvaid samen met kinder- en jeugdpsychiatrie Accare voor het bieden van psychomotorische therapie (PMT) en behandeling van jongeren die veroordeeld zijn voor zedendelicten. Ook werkt de inrichting samen met de Verslavingszorg Noord Nederland (VNN). Naast het reguliere onderwijsaanbod biedt de school arbeidstoeleiding aan. Dit programma is gericht op het aanleren van werknemersvaardigheden (zie ook paragraaf 2.3 over het activiteitenprogramma).

Nazorg
De inrichting heeft de wijze waarop zij de reïntegratieactiviteiten vormgeeft, vastgelegd in haar beleid. Juvaid informeert via de invoering van gegevens bij de Jeugdadministratie automatisch de Raad voor de Kinderbescherming over de binnenkomst en geplande vertrekdatum van jongeren. Wekelijks wordt het netwerkberaad digitaal afgehandeld en vindt het trajectberaad binnen het verantwoordelijke veiligheidshuis plaats. De ITB'ers leveren digitaal informatie aan voor het netwerkberaad en vertegenwoordigen de inrichting bij de trajectberaden. Tijdens het trajectberaad inventariseren zij samen met de ketenpartners hoe de nazorg vormgegeven moet worden. Het eerste perspectiefplan van de jongere wordt ook besproken in het trajectberaad. Tijdens de trajectberaden worden alle jongeren die instromen in Juvaid besproken, waaronder ook de jongeren met een PIJ-maatregel. Ketenpartners binnen deze trajectberaden zijn de gemeente, de RvdK, de (jeugd)reclassering en eventueel andere zorginstellingen.

De ITB'ers voeren met alle jongeren een intakegesprek. De ITB'ers richten zich met name op de nazorg van jongeren die de inrichting zullen gaan

[24] GKB staat voor Gemeentelijke Krediet Bank.

verlaten. Zij zorgen er onder meer voor dat de jongere zijn financiën op orde heeft, dat hij onderdak heeft en dat hij vrijetijdsbesteding heeft. De ITB'ers werken nauw samen met de loopbaanbegeleider van de school. De loopbaanbegeleider richt zich op arbeid of vervolgonderwijs. Er zijn maar weinig jongeren die reïntegreren met het buitenprogramma van Workwise. De interventie is arbeidsintensief voor de trajectbegeleiders. Gelet op de schaalgrootte van de inrichting en het bijbehorend aantal ITB'ers is het voor Juvaid erg lastig om dit programma te verwezenlijken. Naast deze werkzaamheden richten de ITB'ers zich ook op het onderhouden van een contacten met de ketenpartners.

De werkzaamheden van de ITB'ers in het kader van de nazorg worden ook gemonitord aan de hand van prestatie-indicatoren. Uit de derde viermaandsrapportage 2013 van de inrichting blijkt dat voor negentig procent van alle uitstromende jongeren een dagbesteding is gevonden. Alle uitgestroomde jongeren beschikten over een woonplek.

Oordeel

De reïntegratieactiviteiten die Juvaid ontplooit, voldoen overwegend aan de verwachtingen. Juvaid heeft vastgelegd wat haar inspanningen zijn om een jongere te reïntegreren en de totstandkoming van perspectiefplannen en de daadwerkelijke uitvoering daarvan worden systematisch gemonitord. Juvaid betrekt de jongere en zijn ouders en/of het netwerk bij de behandeling. Informatie van de school maakt integraal onderdeel uit van het perspectiefplan en de inrichting heeft voldoende aanbod aan activiteiten en interventies gericht op reïntegratie. De perspectiefplanbesprekingen vinden tijdig plaats, maar het plan is doorgaans niet binnen drie weken vastgesteld. Omdat de inrichting de datum van vaststelling niet registreert is voor de Inspecties niet na te gaan wanneer de perspectiefplannen wel vastgesteld zijn. Bovendien lukt het de inrichting onvoldoende om het buitenprogramma van Workwise aan te bieden.

Aanbevelingen

Aan de inrichting

- Analyseer de doorlooptijd van de totstandkoming van het (eerste) perspectiefplan. Bezie wat de knelpunten zijn om een tijdige totstandkoming te bewerkstelligen en stel zo nodig het beleid bij. Registreer hiertoe de datum van vaststelling van de perspectiefplannen.
- Zorg ervoor dat de afdeling ITB voldoende mogelijkheid krijgt om het buitenprogramma Workwise aan de jongeren aan te bieden.

6.2 Verlof

Criterium
Verlof draagt bij aan de maatschappelijke reïntegratie en risico's bij toekenning worden afgewogen. Er is in de inrichting een procesbeschrijving conform het verloftoetsingskader justitiële jeugdinrichtingen. In de procesbeschrijving zijn de advies- en beslissingsbevoegdheden vastgelegd, inclusief de wijze waarop de interne multidisciplinaire voorbereiding van de besluitvorming met betrekking tot het vrijhedenbeleid plaatsvindt. Het management van de inrichting monitort stelselmatig het proces van de besluitvorming rond het vrijhedenbeleid. De inrichting bewaakt stelselmatig dat bij de verlofaanvragen voldaan wordt aan de in het verloftoetsingskader JJI's gestelde voorwaarden.

Bevindingen
Juvaid hanteert voor verlofaanvragen het landelijke verloftoetsingskader justitiële jeugdinrichtingen en heeft in haar beleid een procesbeschrijving conform dit verloftoetsingskader opgenomen.

Aanvraag verlofmachtiging
Volgens het landelijk beleid ontstaat in fase drie van YOUTURN de mogelijkheid voor het opstarten van planmatig verlof. Planmatig verlof kan worden aangevraagd wanneer de voortgang van de behandeling daartoe aanleiding geeft. De gedragswetenschappers zijn verantwoordelijk voor het opstarten van het planmatig verlof. Het verlof is met ingang van het tweede perspectiefplanbespreking een vast onderdeel van de bespreking. Tijdens het tweede perspectiefplan wordt met de jongere en/of ouder(s) besloten of het verlofproces van de jongere gestart kan worden.

Verlof is een vast onderwerp op de agenda van het PMO waaraan in ieder geval het hoofd behandeling, de gedragswetenschapper, de methodiekcoaches, de schoolpsycholoog en de externe psychiater deelnemen. In het PMO toetsen zij als verloftoetsingscommissie het planmatig verlof van de jongeren. Na een positief besluit over een verlofaanvraag doet de gedragswetenschapper een verlofaanvraag aan de hand van een vast format (risicotaxatie en –management verlof). Voor een verlofaanvraag is een verlofplan met daarin een verlofcontract, een SAVRY (structured assessment of violence), een delictanalyse en een beschrijving van het risicomanagement verplicht. Met behulp van de SAVRY maakt de gedragswetenschapper een risico-inschatting. Verder is een beschrijving van het verlofadres en een evaluatie van eerdere verloven verplicht. De directeur toetst de verlofaanvraag. De aanvraag van de verlofmachtiging, ondertekend door directeur en gedragswetenschapper, gaat vervolgens naar de afdeling Individuele

Jeugdzaken van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Deze afdeling neemt uiteindelijk de beslissing. Het OM moet toestemming geven voor een verlofmachtiging. De Inspecties zagen dit ook terug in de dossiers. Nadat het verlof is toegewezen maakt de jongere een verlofplan voor zijn verlof. Dit plan wordt door de mentor en de gedragswetenschapper beoordeeld.

De afdeling Individuele Jeugdzaken heeft een overzicht waarin zij de kwaliteit van de aanvragen bijhoudt. In de periode mei tot augustus 2013 heeft Juvaid 28 verlofaanvragen ingediend waarvan er twee incompleet waren. Dit is 7,1 procent, het landelijk gemiddelde is 5,4 procent. Een aanvraag moet een maand voor het aflopen van de huidige machtiging naar de afdeling Individuele Jeugdzaken worden gestuurd. Juvaid heeft in de periode mei tot augustus 2013 23,1 procent van de aanvragen niet binnen de termijn van het landelijk verloftoetsingskader aangevraagd. Het gemiddelde van alle inrichtingen is 35,6 procent.

Verlofuitvoering
De inrichting bouwt de verloven van de jongeren stapsgewijs op. Een jongere begint met eendaags begeleid verlof en werkt uiteindelijk toe naar meerdaags onbegeleid verlof. De opbouw van het verlof verschilt per jongere en is maatwerk.
Het begeleid verlof wordt door een apart SUST-team (team Samen Uit Samen thuis) uitgevoerd. Dit team is opgebouwd uit groepsleiders uit verschillende teams. Voorafgaand aan het begeleid verlof is er een gesprek tussen de jongere, de SUST-medewerker en de gedragswetenschapper. Doel van dit gesprek is om risico's in kaart te brengen en te bespreken. Jongeren met een hoog risico worden door twee medewerkers begeleid: twee SUST-medewerkers of één SUST-medewerker en één beveiliger. Jongeren met een laag risico worden door één SUST-medewerker begeleid. Incidenteel komt het voor dat een begeleid verlof niet doorgaat, bijvoorbeeld wanneer de betreffende medewerker ziek is. Juvaid heeft positieve ervaringen met het SUST-team. De inrichting geeft aan dat het een voordeel is dat de medewerker van het SUST-team een grotere afstand tot de jongere heeft dan de mentor.
Na afloop evalueert de jongere het verloop van het verlof door middel van het schrijven van een verlofverslag. Dit verslag wordt door de mentor en gedragswetenschapper gelezen. Pas na het schrijven van dit verslag mag de jongere op een volgend verlof. Na meerdere verloven wordt de voortgang met de jongere, mentor en gedragswetenschapper geëvalueerd. Ook wordt de voortgang van het verlof besproken in het teamoverleg en de perspectiefplanbespreking.

Verlofdoelen
Tijdens de verloven werken jongeren aan individuele verlofdoelen en activiteiten. Het doel van het verlof wordt besproken in het PMO. Voorbeelden van verlofdoelen en activiteiten zijn het zoeken naar een zinvolle dagbesteding, oriëntatie op een woning, naar school of werk gaan of contact onderhouden met het netwerk.

Oordeel
De wijze waarop Juvaid uitvoering geeft aan de uitvoering van het vrijhedenbeleid voldoet overwegend aan de verwachtingen van de Inspecties. De inrichting beschikt over een procesbeschrijving conform het verloftoetsingskader justitiële jeugdinrichtingen. De procedure van de aanvraag is conform het landelijke verloftoetsingskader. De besluitvorming is ook conform het landelijk beleid en de verloven kennen een opbouw van verlof onder begeleiding naar meer zelfstandigheid, waarin de inrichting de jongere het vertrouwen geeft dat gebaseerd is op een risico-inschatting. De directeur is direct betrokken bij de besluitvorming over verloven en hij bewaakt stelselmatig dat bij de verlofaanvragen voldaan wordt aan de in het verloftoetsingskader JJI's gestelde voorwaarden. Binnen de inrichting wordt de besluitvorming omtrent het verlof en de voortgang van het verlof op verschillende momenten getoetst in het PMO, tijdens de perspectiefplanbespreking en in de teamvergadering. Daarnaast maakt Juvaid gebruik van een zogenaamd SUST-team voor de uitvoering van begeleid verloven. Het lukt Juvaid niet om in alle gevallen verlofmachtigingen tijdig aan te vragen bij de afdeling Individuele Jeugdzaken van DJI. Daarnaast zijn niet alle ingediende verlofaanvragen compleet.

Aanbeveling
Aan de inrichting
Onderzoek de mogelijkheden om het proces van verlofmachtigingen te verbeteren voor wat betreft de tijdigheid en de compleetheid van de aanvraag. Zorg zo nodig voor een sterkere sturing op de kwaliteit van de aanvragen.

6.3 Conclusie

Het oordeel over de reïntegratieactiviteiten die Juvaid ontplooit, is positief. De uitvoering van reïntegratieactiviteiten en het verlof voldoen overwegend aan de verwachtingen van de Inspecties. Aandachtspunten voor de inrichting zijn de tijdigheid van de perspectiefplannen en het indienen van de verlofmachtigingen en verlofplannen. Daarnaast constateren de Inspecties dat Juvaid onvoldoende in staat is om het buitenprogramma Workwise aan de jongeren aan te bieden.

7
Organisatieaspecten

Van de organisatieaspecten beziet de IVenJ die aspecten die direct invloed hebben op de kwaliteit van het primaire detentieproces. Dit hoofdstuk gaat in op vier organisatieaspecten.

7.1 Personeelsmanagement

Criterium
De bezetting van functies is in overeenstemming met de formatie. Medewerkers zijn functiegeschoold en gekwalificeerd. De inrichting ondersteunt faciliteiten tot vorming en opleiding van medewerkers, inclusief managementontwikkeling van leidinggevenden. Competentiemanagement wordt actief toegepast: jaarlijks wordt met iedere medewerker een functioneringsgesprek gehouden, waarin onder andere de ontwikkeling van de medewerker aan bod komt. Het verzuim op jaarbasis is gemiddeld niet hoger dan acht procent totaalverzuim; aan afwijkende percentages wordt door het management actief aandacht besteed. Leidinggevenden stellen zich naar medewerkers actief coachend op; er vinden individuele coachingsgesprekken tussen leidinggevende en medewerker plaats. Medewerkers zijn op de hoogte van, en betrokken bij (nieuwe) ontwikkelingen binnen de inrichting. Functionerings- en loopbaangesprekken zijn het uitgangspunt voor personele ontwikkeling; het beleid hiervoor is vastgesteld in het overleg met de medezeggenschap. Voor alle functies binnen de inrichting zijn competentieprofielen beschikbaar.
De inrichting beschikt over een vastgelegd verzuimbeleid en opleidingsbeleid. De directie laat zich informeren over gehouden functioneringsgesprekken en de uitvoering van ontwikkelingsplannen. Binnen de inrichting vinden op grotere of kleinere schaal activiteiten plaats met het oogmerk de betrokkenheid van medewerkers te behouden of te vergroten. Bijvoorbeeld door teamdagen en personeelsbijeenkomsten.

Bevindingen
Formatie en bezetting
Juvaid is een kleine inrichting. Door de beperkte grootte van de organisatie en het relatief kleine aantal jongeren in de inrichting, is de bezetting van groepsleiders meestal zodanig dat er maximaal twee groepsleiders op de groep werken. Dit zijn over het algemeen vaste gezichten voor de jongeren. Voor het regulier draaien van de diensten is deze bezetting ook voldoende, maar bij ziekte of andere uitval is het daardoor bijna niet mogelijk om groepsleiders van andere groepen in te zetten. Er is daardoor ook weinig ruimte voor het begeleiden van activiteiten voor jongeren. Met name 's avonds en in het weekend is dit voor de jongeren merkbaar.

Als een groepsleider ziek is, wordt ter vervanging meestal een uitzendkracht ingezet. De afdelingsmanager vraagt aan de groepsleiders wat hun mening is over de uitzendkracht, nadat deze is ingezet. Op basis hiervan bepaalt de afdelingsmanager of zij vaker met diegene willen werken. Het komt niet voor dat er twee uitzendkrachten op een groep zijn. De inrichting beschikt over een vastgesteld aantal beschikbare uren aan uitzendkrachten per jaar. Iedere twee weken heeft de afdelingsmanager een overleg met de opsteller van de roosters, waarbij zij onder andere hoort hoeveel uitzendkrachturen er nog zijn. Uitzendkrachten zijn gescreend door justitie en FMT getraind. Zij zijn niet geschoold in de YOUTURN.

Het verzuim in Juvaid, exclusief dat van de ondersteunende diensten, bedroeg in 2013 7,2 procent. Op een enkele afdeling is dit door een langdurig zieke medewerker dertien procent. Juvaid heeft voor de aanpak van het ziekteverzuim een ziekteverzuimbeleid; na twee ziekmeldingen komt er een gesprek met de leidinggevende en dient er een plan van aanpak te worden gemaakt. In het 'Ziekteverzuim procedure' staan de procedures omtrent ziekteverzuim beschreven. In het 'Beleidsplan ziekteverzuim' staat beschreven hoe de inrichting het ziekteverzuim aanpakt. Beide documenten hadden in 2012 geëvalueerd moeten zijn.

Deskundigheidsbevordering
Vanuit Het Poortje is er een document opleidingsbeleid. Hierin is vastgelegd hoe de instelling door het laten leren en opleiden wil voorzien in de behoefte aan competente medewerkers. Over het algemeen vinden de groepsleiders dat er voldoende opleidingen zijn. Zo zijn er trainingen over seksualiteit en geeft bijvoorbeeld de medische dienst uitleg over protocollen. Er is nog wel de wens om een cursus psychopathologie te kunnen volgen.
Iedere groepsleider die in vaste dienst is, heeft de mogelijkheid om hbo opgeleid te worden. In het 'Opleidingsplan 2012-2017' staat als doelstelling dat 75 procent van alle pedagogisch medewerkers voor 1 juni 2017 minimaal hbo-geschoold is.[25] Volgens de planning had dit percentage in juni 2013 in ieder geval 52 procent moeten zijn. Eind 2013 bedroeg dit percentage 45 procent. Van de groepsleiders volgde verder nog 10 procent een hbo-opleiding. Groepsleiders volgen een jaarlijkse herhalingstraining voor de YOUTURN (zie ook paragraaf 3.2 over bejegening). De methodiekcoach houdt de deelname aan deze trainingen bij. Zoals in paragraaf 4.2 aangegeven, vinden fysieke en mentale weerbaarheidstrainingen momenteel plaats.

[25] DJI heeft als doelstelling dat in 2014 75 procent van het de groepsleiding in jeugdinrichtingen hbo-opgeleid is (Personeelsplan Justitiële Jeugdinrichtingen, november 2010)

Groepsleiders geven aan dat het voor hen meestal mogelijk is hier aan deel te nemen. Voor degenen die een training missen, is er een bezemklas. De afdelingsmanager beschikt over een lijst met deelnamecijfers.
Beveiligers geven aan dat het in overleg mogelijk is opleidingen te volgen. Ook de medische dienst is tevreden met de opleidingsmogelijkheden. In paragraaf 4.1 is aangegeven dat de BHV-organisatie bestaat uit BHV-opgeleide beveiligers en groepsleiders. De medewerkers van de Jeugdadministratie zouden graag verdere opleiding ontvangen, bijvoorbeeld over de inhoud van de verschillende verblijfstitels van jongeren.

Alle medewerkers hebben één keer per jaar een functioneringsgesprek met hun leidinggevende.

Oordeel
Op het criterium personeelsmanagement voldoet Juvaid overwegend aan de verwachtingen. Juvaid handelt actief in het voorkomen van ziekteverzuim. En op een enkele afdeling na is het ziekteverzuim de laatste tijd onder de norm van acht procent. Medewerkers zijn tevreden over het opleidingsaanbod en medewerkers krijgen jaarlijks een functioneringsgesprek. Een belangrijk aandachtspunt is het percentage hbo-opgeleide groepsleiders dat achter ligt op de planning die Juvaid heeft. Bovendien ligt het ver achter bij het personeelsplan van DJI uit 2010. Verder constateren de Inspecties dat de beperkte grootte van de organisatie problemen met zich meebrengt voor wat betreft de flexibele inzet van groepsleiding waardoor er een beroep wordt gedaan op (vaste) uitzendkrachten. En hoewel er uitdrukkelijk aandacht is voor hun kwalificaties, geschiktheid voor het werk en training in het omgaan met agressie en geweld, is het volgens de Inspecties geen wenselijke situatie. Het neerzetten van een pedagogisch leefklimaat is gebaat bij regelmaat en structuur en vaste gezichten op een leefgroep dragen hier aan bij. Ook ontbreekt het aan scholing in de omgangsmethodiek YOUTURN. Tot slot hadden het beleid en de procedures omtrent verzuim reeds in 2012 geëvalueerd moeten zijn. Dit is nog niet gebeurd.

Aanbevelingen
Aan de inrichting
Evalueer of het verzuimbeleid nog steeds voldoet.[26]

Aan de inrichting, DJI en de staatssecretaris

[26] In de wederhoorreactie heeft de directie laten weten dat zij het beleid hebben geëvalueerd.

- Draag er zorg voor dat de groepsleiders functiegeschoold en gekwalificeerd zijn. Investeer daarom meer in de scholing van groepsleiders op hbo-niveau.
- Ontwikkel een (personeels)beleid dat, meer dan nu het geval is, rekening houdt met de behoefte van jongeren om begeleid te worden door een vast team gekwalificeerde groepsleiders.

7.2 Communicatie

Criterium
Onder het criterium communicatie valt de werking van zowel de interne als de externe communicatie. Voor de interne communicatie wordt verwacht dat zowel de verticale als de horizontale communicatie naar tevredenheid verloopt. Van belang is dat teamoverleg regelmatig en multidisciplinair overleg over jongeren met een vaste frequentie plaatsvindt. Van de externe communicatie wordt verwacht dat het overleg met externe keten- en netwerkpartners naar tevredenheid verloopt. Bovendien dienen er verslagen van de overleggen te zijn en dient de vigerende communicatiestructuur inzichtelijk te zijn zodat navolgbaar is of de overleggen plaatsvinden conform verwachtingen.

Bevindingen
Teamoverleg
Groepsleiders hebben in principe iedere twee weken teamoverleg. Hierbij zijn naast de groepsleiders de gedragswetenschapper, de methodiekcoach en de afdelingsmanager aanwezig. Tijdens elke teamvergadering vindt de jongerenbespreking plaats. De week dat er geen teamoverleg is, vindt er een afdelingsoverleg plaats tussen afdelingsmanager, gedragswetenschappers, methodiekcoach en senior pedagogisch medewerkers. Naast voorbespreking van het teamoverleg, komen hier ook meer overstijgende zaken aan de orde zoals het beoordelen of implementeren van beleidsstukken. Tijdens schoolvakanties is er geen of minder teamoverleg omdat de groepsleiders dan de jongeren moeten begeleiden. Trainingen voor de YOUTURN vinden ook plaats op tijdstippen dat er overleg is gepland. Omdat Juvaid is overgestapt naar een nieuw registratiesysteem zijn de teamverslagen tijdelijk niet op één plek terug te vinden.
Ook de beveiligingsfunctionarissen hebben iedere twee weken teamoverleg. Door de wisselende diensten betekent dit dat iedere beveiliger een keer in de maand aanwezig kan zijn. Het hoofd beveiliging is altijd bij de teamvergadering aanwezig. Beveiligers geven aan dat dit overleg bijna altijd doorgaat. Er zijn echter maar beperkt notulen van deze overleggen terug te vinden.

De gedragswetenschappers en trainers gedragsinterventies hebben één keer per vijf weken intervisie. Er zijn drie ITB'ers. Zij hebben eveneens iedere twee weken teamoverleg. Doordat het een klein team betreft en de ITB'ers geregeld op pad zijn (zie verder in deze paragraaf bij *Externe communicatie*), is doorgang hiervan lastig. De Jeugdadministratie heeft eens per drie weken teamoverleg. Eén keer in de zes weken vindt dit overleg plaats met alle medewerkers Jeugdadministratie van het Poortje. Van het overleg wordt een verslag gemaakt.

Verticale communicatie
De diverse functiegroepen binnen Juvaid zijn tevreden over de verticale communicatie. De communicatielijnen zijn goed en het management is betrokken en zichtbaar in de organisatie. Ten behoeve van de informatie-uitwisseling is er dagelijks een ochtendoverleg, waarbij onder andere de directeur aanwezig is. In het ochtendoverleg is er contact over de voorvallen die hebben plaatsgevonden. Juvaid is volgens de medewerkers niet hiërarchisch georganiseerd: zij geven aan altijd bij de directeur binnen te kunnen lopen, mochten ze iets willen melden. De gevoelens die leven en de beelden die eenieder van de inrichting heeft, zijn voor elkaar bekend. Eén keer per maand luncht de directeur met de medewerkers die in die maand jarig zijn. Op deze manier is er een laagdrempelige communicatie mogelijk tussen alle lagen binnen de JJI.

Samenwerking tussen school en inrichting
Er is geen structureel overlegmoment tussen de schoolmentor en groepsmentor van een jongere. Wel zijn beiden bij het MDO en de perspectiefplanbespreking aanwezig. Contact tussen de beide mentoren vindt verder incidenteel plaats. Doordat de groepsleiders tijdens schooltijden op de school werken, is er bijvoorbeeld contact in de wandelgangen en bij overdrachten. Het onderling contact tussen de mentoren staat volgens de medewerkers op de agenda, maar vanwege drukte is dit onvoldoende structureel belegd. Verder werkt het rooster van de groepsleider bij het maken van een afspraak ook niet mee, waardoor mentoren elkaar soms mislopen.

Externe communicatie
De directeur van Juvaid heeft tweewekelijks overleg met de directeuren van Wilster en Portalis, respectievelijk de Jeugdzorg^{plus}-instelling van Het Poortje en de interne school voor Voortgezet Speciaal Onderwijs van Stichting Het Poortje Jeugdinrichtingen. Namens Juvaid nemen de ITB'ers deel aan de netwerk- en trajectberaden. Zij ervaren veel meerwaarde van de contacten die zij daar opdoen. Met name het contact met de gemeente is waardevol en

belangrijk voor het verkrijgen van een ingang bij gemeentelijke voorzieningen. De ITB'ers ervaren korte lijnen met hun ketenpartners.

Overlegstructuur
De inrichting beschikt over een vastgelegde overlegstructuur (Overlegstructuur Juvaid 2013). Hierin is aangegeven welke overleggen er plaatsvinden, met welke frequentie dit gebeurt en de functionarissen die bij het overleg aanwezig dienen te zijn.

Oordeel
Juvaid heeft de overlegstructuur vastgelegd en de overleggen vinden grotendeels conform de structuur plaats. De communicatie is transparant en de verschillende functionarissen weten elkaar te vinden. Medewerkers zijn tevreden over de communicatie. Alleen het overleg tussen mentoren van school en de inrichting heeft vanwege drukke agenda's nog geen structureel karakter. Door de overgang naar een nieuw registratiesysteem zijn de notulen van overleggen tijdelijk niet goed terug te vinden. De frequentie en de kwaliteit van het overleg zijn nu lastig te controleren en medewerkers die niet bij een overleg aanwezig (konden) zijn, kunnen zich lastig informeren over genomen besluiten.

Aanbeveling
Aan de inrichting
Organiseer een structureel contact tussen de schoolmentor en groepsmentor.

7.3 Integriteit

Criterium
De JJI heeft een mechanisme voor het omgaan met schendingen van de ethische en professionele eisen. De JJI heeft een integriteitsbeleid dat voor alle medewerkers is terug te vinden. De JJI beschikt over een vastgelegde gedragscode voor medewerkers. Integriteitsbesef van medewerkers wordt regelmatig getoetst in overleggen, zoals tijdens werkoverleg.

Bevindingen
Het Poortje beschikt over een gedragscode, integriteitsbeleid en een meldpunt integriteit medewerkers. In het integriteitsbeleid is aangegeven wat de organisatie onder integer handelen verstaat en vanuit welke kernwaarden medewerkers dienen te handelen. De gedragscode beschrijft gewenst, ongewenst en ontoelaatbaar gedrag in het omgaan met cliënten, collega's en het omgaan met middelen en de mogelijke maatregelen die

gelden bij niet-naleving. In beide documenten is de functie van vertrouwenspersoon genoemd. Medewerkers weten dat de functie bestaat, maar weten doorgaans niet welke persoon deze functie vervult.
Er zijn de afgelopen periode geen integriteitsschendingen geweest bij Juvaid. Indien er een integriteitsschending is, dan stelt de directeur de overige medewerkers in kennis over het wegblijven van een collega. Inhoudelijk wordt er verder niet op de kwestie ingegaan.

Oordeel
Er zijn de afgelopen periode geen integriteitsschendingen geweest. In beleid is vastgelegd welk gedrag van medewerkers verwacht wordt en welke stappen ondernomen dienen te worden bij integriteitsschendingen.

7.4 Evaluatie

Criterium
De inrichting evalueert haar functioneren op de aspecten: rechtspositie van jongeren, omgang met jongeren, maatschappelijke reïntegratie, interne veiligheid, maatschappijbeveiliging en de organisatieaspecten. Hieronder vallen in ieder geval de halfjaarlijkse incidentrapportages. De inrichting beschikt over proceseigenaren met verantwoordelijkheid voor de werking en actualisatie van voor de inrichting betekenisvolle processen.
Verbeterpunten leiden tot acties en aanpassing in beleid
Via monitoring met de P&C-cyclus houdt de JJI in de gaten wat de effecten van haar beleid zijn en of het beleid bijstelling behoeft. Medewerkers geven er blijk van geregeld betrokken te zijn bij activiteiten die gericht zijn op evaluatie van hun functionele handelen.

Bevindingen
De inrichting is HKZ-gecertificeerd.[27] In april en mei 2012 is er een interne audit uitgevoerd, waarbij aandacht is besteed aan de HKZ-normen. Naar aanleiding van deze audits is een verbeterplan opgesteld. Hoewel de voortgang hiervan wordt bijgehouden, staan hier geen data bij. Het is daardoor niet duidelijk of dit overzicht actueel en up-to-date is. In oktober 2012 is voor het laatst een Jeugdsurvey in de JJI's afgenomen. Doordat de respons van Juvaid te laag was, wordt Juvaid in deze survey niet afzonderlijk besproken of vergeleken met de andere JJI's. Het laatste medewerkerstevredenheidsonderzoek dateert uit juni 2012. Juvaid heeft de verbeterpunten eruit gehaald en opgenomen in de afdelingsjaarplannen.

[27] HKZ staat voor Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector.

Op diverse onderdelen blijkt de kwantitatieve registratie onvoldoende om op basis daarvan beleid te kunnen evalueren en bij te stellen. Zo blijkt bijvoorbeeld het moment van vaststelling van het perspectiefplan niet geregistreerd te worden (zie paragraaf 6.1) en is er geen overzicht beschikbaar van het percentage uc's met een positief resultaat (zie paragraaf 4.3). De inrichting gaf aan per 1 januari 2014 met het systeem Qlikview deze informatie eenvoudiger voorhanden te hebben. Dit systeem gaat een breed palet aan managementinformatie voorhanden zijn, van bijvoorbeeld de voortgang en tijdigheid van perspectiefplannen tot het aantal opgelegde ordemaatregelen.

Incidenten worden in de teamvergaderingen besproken. Ernstige incidenten gaan ter evaluatie verder naar het COT en naar de MAZ-commissie. De Inspecties beoordelen, zoals reeds in paragraaf 1.6 gemeld, jaarlijks de wijze waarop JJI's incidenten registreren, analyseren en op basis daarvan verbetermaatregelen opstellen. De laatste incidentenrapportage dateert van maart 2013. De incidentenrapportage van Juvaid voldeed in belangrijke mate aan de verwachtingen van de Inspecties. In positieve zin viel op dat de inrichting zowel een kwantitatieve als kwalitatieve analyse maakt en daar tevens een trendanalyse op maakt. Op basis daarvan worden onderbouwde verbetermaatregelen opgesteld. Een aandachtspunt was dat de inhoudelijke analyse op een aantal onderwerpen volgens de inspecties uitgebreider kon en niet bij alle verbetermaatregelen duidelijk was wie verantwoordelijk is voor het implementeren van de maatregel.

Oordeel

Op het criterium evaluatie voldoet Juvaid overwegend aan de verwachtingen. Op veel onderdelen evalueert Juvaid haar eigen handelen, maar op een aantal belangrijke punten gebeurt dit nog niet. De Inspecties oordelen kritisch over de beperkte kwantitatieve informatie die wordt bijgehouden ter ondersteuning en evaluatie van het primaire proces. De implementatie van Qlikview zal mogelijk dit probleem gaan ondervangen. Het is wel van belang dat de inrichting deze informatie zal gebruiken ter verbetering van processen. Uit de beoordeling van de incidentrapportage van de inrichting door de Inspecties bleek dat de analyse in het verleden niet altijd uitgebreid genoeg was en niet bij alle verbetermaatregelen duidelijk was wie verantwoordelijk is voor het implementeren van de maatregel.

Aanbeveling

Aan de inrichting

Realiseer, bijvoorbeeld via Qlikview, dat er managementinformatie beschikbaar is, zodat de diverse processen geregeld geëvalueerd kunnen worden.

7.5 Conclusie

De Inspectie is overwegend positief over de organisatieaspecten. De medewerkers zijn positief over het opleidingsaanbod, er vindt gestructureerd overleg plaats, zowel binnen als tussen disciplines en is er integriteitsbeleid voorhanden.
Er zijn ook enkele aandachtspunten. Door de beperkte grootte van Juvaid is het nodig om bij uitval van medewerkers uitzendkrachten in te zetten om een stabiele personeelsbezetting te realiseren. Bovendien lukt het Juvaid niet om voldoende hbo-opgeleide groepsleiders in dienst te hebben. Verder blijkt de registratie van zaken op een aantal punten onvoldoende te verlopen. De registratie van managementinformatie voldoet op meerdere punten niet. Juvaid beschikte ten tijde van de doorlichting echter reeds over een systeem, waarmee dit probleem mogelijk kan worden opgepakt.

8
Slotbeschouwing

Het doel van de doorlichting was te bezien hoe het in Juvaid is gesteld met de rechtspositie van en de omgang met jongeren, de reïntegratieactiviteiten, de veiligheid en de daarmee samenhangende aspecten van organisatie.

Het algemene oordeel over de wijze waarop Juvaid omgaat met de sanctietoepassing is positief. Op bijna alle aspecten voldoet de inrichting overwegend of volledig aan de verwachtingen van de Inspecties. Tijdens de doorlichting troffen de inspecteurs een inrichting die geschikt is voor de plaatsing van jongeren. De inrichting zet een positief leefklimaat neer waarin medewerkers de jongeren goed bejegenen. Er zijn goede faciliteiten op het gebied van onderwijs, sport en andere vrijetijdsbesteding. Door de kleinschaligheid ademt de inrichting een sfeer van gemoedelijkheid. Medewerkers kunnen laagdrempelig in overleg komen met het management en ook jongeren kunnen via de jongerenraad in overleg met de directeur.
Tegelijkertijd maakt dezelfde kleinschaligheid de inrichting ook kwetsbaar. Zowel op de school als in de inrichting is de personeelsbezetting conform de formatie, maar bij uitval door bijvoorbeeld ziekte van een docent of groepsleider is er weinig mogelijkheid voor vervanging. Op de leefgroepen maakt de inrichting dan gebruik van uitzendkrachten. De Inspecties bevelen zowel de inrichting als DJI aan om een (personeels)beleid te ontwikkelen dat, meer dan nu het geval is, rekening houdt met de behoefte van jongeren om begeleid te worden door een vast team groepsleiders. Het is prijzenswaardig dat de school en de inrichting ervoor zorgen dat jongeren niet gedupeerd worden door dit probleem en dat zij doorgaans een volledig en afwisselend dagprogramma hebben. De Inspecties zien bovendien dat de scholing van groepsleiders op hbo-niveau ver achterblijft bij de landelijke doelstellingen uit 2010. In 2007 wezen de Inspecties er al op dat groepsleiders functiegeschoold en gekwalificeerd dienen te zijn.

Belangrijke verbeterpunten liggen er verder op het gebied van het beveiligingstoezicht. De controle bij het binnentreden in de inrichting, de controle tijdens het bezoek en de verificatie van de identiteit van jongeren na bezoek vinden alle drie onvoldoende plaats. Hierdoor ontstaat er teveel gelegenheid voor jongeren om goederen de inrichting in te voeren die gevaarlijk kunnen zijn voor de interne veiligheid of die kunnen bijdragen aan een ontvluchting. Daarentegen is het positief dat de beveiligingsmedewerkers betrokken zijn bij de organisatie als geheel en dat de functiegroep goed gepositioneerd is ten opzichte van de andere disciplines. Een ander belangrijk verbeterpunt ligt op het gebied van het verzamelen van managementinformatie om de werkpraktijk nog beter te kunnen aansturen. Het gaat bijvoorbeeld om de registratie van uitval van activiteiten, uitkomsten van bemiddeling door de cvt en inspecties van kamers en algemene ruimtes.

Bijlage 1
Oordeel

Rechtspositie

Insluiting
Huisregels
Activiteiten
Accommodatie
Voeding
Contact
Toegang zorg
Discipline
Beklag

Omgang

Screening
Bejegening
Rapportage en documentatie

Interne veiligheid

Calamiteiten
Agressiebeheersing
Drugsontmoediging

Maatschappijbeveiliging

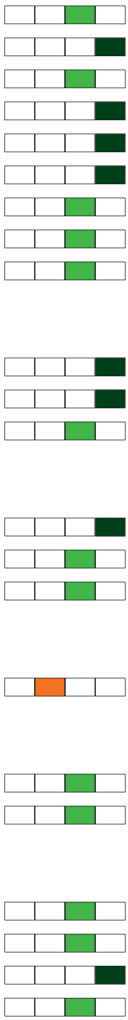
Beveiliging

Maatschappelijke reïntegratie

Reïntegratieactiviteiten
Verlof

Organisatieaspecten

Personeel
Communicatie
Integriteit
Evaluatie

Bijlage 2
Aanbevelingen

Hoofdstuk 2: Rechtspositie jongeren

Aan de inrichting

- Draag zorg voor een stelselmatige vaststelling van de identiteit van in te sluiten jongeren door in gebruik name van de biometrie-apparatuur.
- Zorg voor meer continuïteit in het dagprogramma door het voorkomen van lesuitval. Breid hiertoe in ieder geval de monitoring van het dagprogramma uit en registreer en analyseer ook uitval van onderwijs, wettelijke activiteiten en EQUIP-trainingen en TIP-bijeenkomsten.
- Inventariseer actief de behoefte van jongeren aan kerk- of gebedsdiensten en zorg er zonodig voor dat ze (wekelijks) diensten bij kunnen wonen.
- Zorg er voor dat jongeren zo snel mogelijk na hun regel overtredend gedrag worden gehoord.
- Draag zorg voor een accurate registratie van de straffen en maatregelen.
- Informeer jongeren, bijvoorbeeld op het klachtenformulier en bij de bemiddeling, dat zij zich bij de mondelinge behandeling van hun beklag kunnen laten bijstaan door familieleden, een rechtsbijstands- of vertrouwenspersoon en/of een tolk.

Aan de commissie van toezicht (en de inrichting)

- Rapporteer in een jaarverslag over de aard en aantallen klachten en de wijze van afdoening en zorg zo voor transparantie over de klachtafhandeling van jongeren in een gesloten inrichting.
- Evalueer het proces van de klachtafhandeling inclusief de bemiddeling. Neem hierin mee dat de inrichting en de commissie inzichtelijk dienen te maken in hoeverre de inrichting tijdig reageert op een verzoek om een verweerschrift en wat het resultaat van een bemiddelingspoging is.

Aan DJI

- Voeg aan het landelijke format voor de huisregels in jji's toe dat jongeren zich bij de mondelinge behandeling van hun beklag kunnen laten bijstaan door familieleden, een rechtsbijstands- of vertrouwenspersoon en/of een tolk.

Hoofdstuk 3: Omgang met jongeren

Aan de inrichting

- Zorg voor een eenduidig en goed werkend landelijk registratiesysteem JVS/IFM.

Hoofdstuk 4: Interne veiligheid

Aan de inrichting

- Registreer alle incidenten met verbale agressie jegens personeel.
- Verbeter het toezicht tijdens bezoek teneinde het doorgeven van drugs zoveel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door toezichthouders anders op te stellen en/of op andere posities camera's aan te brengen.
- Onderwerp jongeren na afloop van bezoek steekproefsgewijs aan visitatie.

Hoofdstuk 5: Maatschappijbeveiliging

Aan de inrichting

- Zie er op toe dat de toegangscontrole die de PI Veenhuizen, locatie Norgerhaven namens Juvaid uitvoert, correct wordt uitgevoerd.
- Stel, ter voorkoming van persoonsverwisseling, na afloop van bezoek de identiteit van jongeren vast voordat bezoekers de inrichting gaan verlaten. Pas de werkinstructie voor bezoek hierop aan.
- Zie voor het toezicht tijdens bezoek de aanbeveling bij hoofdstuk 4 Interne Veiligheid over drugsontmoediging.
- Zie er op toe dat standaard kamerinspecties en inspecties van algemene ruimtes regelmatig plaatsvinden. Registreer elke uitgevoerde inspectie.

Hoofdstuk 6: Maatschappelijke reïntegratie

Aan de inrichting

- Analyseer de doorlooptijd van de totstandkoming van het (eerste) perspectiefplan. Bezie wat de knelpunten zijn om een tijdige totstandkoming te bewerkstelligen en stel zo nodig het beleid bij. Registreer hiertoe de datum van vaststelling van de perspectiefplannen.
- Zorg ervoor dat de afdeling ITB voldoende de mogelijkheid krijgt om het buitenprogramma Workwise aan de jongeren aan te bieden.
- Onderzoek de mogelijkheden om het proces van verlofmachtigingen te verbeteren voor wat betreft de tijdigheid en de compleetheid van de aanvraag. Zorg zo nodig voor een sterkere sturing op de kwaliteit van de aanvragen.

Hoofdstuk 7: Organisatieaspecten

Aan de inrichting

- Evalueer of het verzuimbeleid nog steeds voldoet.
- Organiseer een structureel contact tussen de schoolmentor en de groepsmentor.
- Realiseer, bijvoorbeeld via Qlikview, dat er managementinformatie beschikbaar is, zodat de diverse processen geregeld geëvalueerd worden.

Aan staatssecretaris, DJI en de inrichting

- Draag er zorg voor dat de groepsleiders functiegeschoold en gekwalificeerd zijn. Investeer daarom meer in de scholing van groepsleiders op hbo-niveau.
- Ontwikkel een (personeels)beleid dat, meer dan nu het geval is, rekening houdt met de behoefte van jongeren om begeleid te worden door een vast team groepsleiders.

Bijlage 3
Afkortingen

AR op maat	Agressieregulatie op maat
BAD	Binnenkomstafdeling delinquenten
BARO	Basis raadsonderzoek
BHV	Bedrijfshulpverlening
BJJ	Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen
COT	Calamiteiten Opvangteam
CvB	Commissie van Begeleiding
Cvt	Commissie van Toezicht
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
FMT	Fysieke en mentale weerbaarheidstraining
GCOS	Generiek Casusoverleg Ondersteunend Systeem
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
Hbo	Hoger beroepsonderwijs
IBT	Intern bijstandsteam
IGZ	Inspectie Gezondheidszorg
IJZ	Inspectie Jeugdzorg
ISZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
ITB	Individueel trajectbegeleider
IVenJ	Inspectie Veiligheid en Justitie
IvhO	Inspectie van het Onderwijs
JA	Jeugdadministratie
JD-online	Justitiële documentatie online
JIS	Jongereninformatiesysteem
JJI	Justitiële Jeugdinrichting
JVS/IFM	Jongeren Volgsysteem/ Intelligente Formulieren Module
LIJ	Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen
Maysi-2	Massachusetts youth screening instrument, versie twee
MAZ	Meldingen Afwijking Zorg
Mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
MDO	Multidisciplinair overleg
OM	Openbaar Ministerie
P&C	Planning en control
PI	Penitentiaire Inrichting
PIJ	Plaatsing in een inrichting
PMO	Psychomedisch overleg
PMT	Psychomotorische training
RI&E	Risico inventarisatie en –evaluatie
ROC	Regionaal Opleidingen Centrum
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
SDQ	Strength and Difficulty Questionnaire
SUST-team	Team Samen uit samen thuis
Uc	Urinecontrole

Bijlage 4
Bronnen

Aangiftebeleid 2013
Activiteitenplan Portalis locatie Veenhuizen, 2013-2014
Beleid en procedures activiteitenteam Juvaid
Beleid en procedures ziekteverzuim 2006-2010
Beleid ouderparticipatie Juvaid en PvA bezoek ouders op de leefgroep, 2012
Beleidsnotitie gezamenlijkheid Juvaid en Portalis, 2013
Beveiligingsprocedures
Brandveiligheidsanalyse JJI Juvaid 2013
Brandveiligheidsscan JJI Het Poortje, Rijksgebouwensdienst, 2012
Calamiteitenplannen
Capaciteitsoverzicht, 2013
Checklist beveiliging
Dagprogramma's, 2013
Dienstinstructies
Huisregels Juvaid, 2013-2014
Implementatieplan TOP's in JJI's, stichting 180, 2013
Implementatieplan visie op orthopedagogisch leefklimaat Juvaid, 2013
Implementatieplan visie op psychiatrische behandeling van Jongeren in Juvaid, 2013
Informatieflyer bezoek en contact voor ouders
Integriteitsbeleid en gedragscode januari 2012
Interne audit primair proces en verbetermaatregelen, 2012
Jaarverslag 2010 commissie van toezicht JJI Juvaid
Jaarverslag 2012
Jeugdsurvey 2012
Kadernotitie arbeidstoeleiding, Portalis, 2013
Opleidingsbeleid en opleidingsplan Juvaid 2012-2017
Organogram Juvaid, 2013
Overlegstructuur Juvaid-Portalis, 2013
Overzichten
- uitval van activiteiten (onderwijs, sport, lucht, tip- en equiptraining)
- deelname BHV-trainingen
- deelname medewerkers aan YOUTURN trainingen,
- deelname medewerkers de-escalerend optreden en agressiebeheersing
- ziekteverzuim groepsleiding
Portalis schoolgids, 2013-2014
Prijslijst winkel 2013
Procedure Biometrie, concept
Procedure Melden, plaatsen en screenen op risico's nieuwe binnenkomst, 2013
Rapportage audit gedragsinterventies, 2013
Starterspakket kortverblijf Juvaid
Straf en maatregelenbeleid, 2013
Verlofrapportage JJI's, DJI, 2013
Verslagen teamoverleg 2013
Vier-maandsrapportage datum
Viermaandsrapportages 2013
Voortgang hoofdconclusies RI&E , 2013
YOUTURN –beleid en instructies

Bijlage 5
Inspectieprogramma

Dinsdag 10 december 2013 IVenJ, IJZ, IvhO

9.00-9.30 uur	**Aankomst** Kennismaking met contactpersoon, installatie van werkkamer, introductie, korte toelichting van het programma en de werkwijze.	
9.30-11.00 uur	**Interview** directie aan de hand van documentatie en actuele ontwikkelingen	**Interview** vertegenwoordiging van groepsleiding en de ondernemings-raad
11.00-12.30 uur	**Rondgang** door de inrichting Graag (in ieder geval) met een leidinggevende van de beveiliging	
12.30-13.00 uur	**Lunch** voor zover dat mogelijk is op verschillende groepen	
13.15-14.15 uur	**Documentatie** Inzage jongerendossiers (perspec-tiefplannen en verlofaanvragen)	**Interview** Preventiemedewerker/ arbocoördi-nator o.a. aan de hand van de RI&E
14.30-16.00 uur	**Interview** vertegenwoordiging van de gedragswetenschappers	**Interview** vertegenwoordiging van het middenkader (bv. duale partners)
16.15-17.00 uur	**Bezoek en interview** jongerenadministratie	**Observatie** buitenactiviteit (bv. sport of lucht)
17.00-17.15	Afstemming Inspecties	

Woensdag 11 december 2013: IVenJ, IJZ, IvhO

9.00-10.15 uur	**Interview** vertegenwoordiging school en inrichting over de samenwerking	**Interview** vertegenwoordiging van de commissie van toezicht	**Documentatie** Inzage in notulen teamoverleggen en jongerenbespreking, lijsten van urinecontroles, kamercontroles, controles gezamenlijk ruimtes
10.15-12.00	**Interview** groepsleiding kort en lang verblijfgroepen	**Bezoek en interviews** onderwijs, vrijetijdsbesteding en bibliotheek Inclusief ter plaatse een gesprek met onderwijzer(s) en bibliothecaris	**Inzage** • Beklagzaken • Calamiteitenmappen, oefenjaarkalender, periodiek inspectieplan (beveiligingsapparatuur)
12.15-13.00 uur	**Lunch** en afstemming Inspecties		
13.00-14.30 uur	**Interview** Individueel trajectbegeleiders	**Inzage** rapportage/dossiers op de groepen. (overdrachten zoals logboek, dagelijkse gedragsrapportage etc, YOU TURN voortgang)	**Inzage** overzichten van • uitval van activiteiten (onderwijs, sport, lucht, tip- en equiptraining) • deelname BHV-trainingen • deelname medewerkers aan YOUTURN trainingen, • deelname medewerkers de-escalerend optreden en agressiebeheersing
14.30–16.00 uur	**Interview** beveiligingsfunctionarissen	**Interview** jongeren • minimaal 4 en maximaal 6 • afkomstig van verschillende groepen • bij voorkeur met daarbij een vertegenwoordiger van de jongerenraad	Nader in te vullen
16.00-17.00 uur	Afstemming Inspecties		

Donderdag 12 december 2013: IVenJ, IJZ, IGZ

09.00-09.15 uur	Afstemming Inspecties	
9.15-10.30 uur	**Interview** vertegenwoordiging van medische dienst	**Bezoek** stiltecentrum en **Interview** geestelijk verzorgers
10.45-12.30 uur	**Observatie** jongerenbespreking of teamoverleg en bezoek aan de afzondering inclusief inzage registraties van plaatsing in afzondering	**Interview** individuele jongeren
12.30-13.15 uur	Lunch en afstemming tussen Inspecties	
13.15-14.45 uur	**Inzage** Medische dossiers. Inclusief bezoek aan de medische dienst	Restpunten en voorbereiden terugkoppeling
15.00-15.30 uur	Afstemming Inspecties	
15.30-	**Terugkoppeling**	

Dit is een uitgave van:
Inspectie Veiligheid en Justitie
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.ivenj.nl

Inspectie Jeugdzorg
Sint Jacobsstraat 61
3511 BP Utrecht
Postbus 483
3500 AL Utrecht
www.inspectiejeugdzorg.nl

Mei 2014 | Publicatie-nr.J-23966